Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kuruçusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 29 AĞUSTOS 1980
10 LİRA

MHP Merkezindeki adam **itiraf**'a devam ediyor **30**

Muhalefetin liderlerinden biri bana, MHP'nin Türkiye'yi kardeş kavgasına sürüklediğini söyledi



● Ali Yurtaslan MHP muhalefetine ait birçok isim veriyor, bu isimleri can güvenliklerini tehlikeye düşüreceği gerekçesiyle yayınlamıyoruz

Aydınlık

MHP İÇİNDEKİ MUHALEFET

Ankara temsilcimiz Savcılıkta İtiraf konusunda bilgi verdi

ANKARA SAVCILIĞI "İTİRAF"IN BEŞ BÖLÜMÜNÜ DAHA İHBAR KABUL ETTİ

● **Temsilcimiz daha önce de Yüksek Hakimler Kurulu ve Cumhuriyet Savcılığına bilgi vermişti**

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Cumhuriyet Savcılığı gazetemizde yayınlanmakta olan Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"ının beş bölümünü daha ihbar kabul ederek soruşturma açtı ve bu konuda Ankara Temsilcimiz Doğan Yurdakul'un ifadesine başvurdu.

Doğan Yurdakul daha önce de gene Ankara Savcılığında ihbar kabul edilen bazı bölümler konusunda ifade vermişti. Ayrıca itirafta adı geçen hakimler hakkında soruşturma yürütmekte olan Yüksek Hakimler Kurulunun müfettiş hakimleri de Doğan Yurdakul'un ifadesine başvurmuşlardı.

Mustafa Mit, Servet Ercüment Dağıstan'ın babasına "Senin oğlun gangstermiş, defol git" dedi. Fakat soygun paraları direkt ÜGD ve MHP'ye gelmekteydi

Ali Yurtaslan, bugünkü itirafında MHP içindeki muhalefet hareketini açıklıyor. Teşkilat içinde cinayetlere ve merkeze karşı duyulan yoğun tepkileri anlatan Yurtaslan, ÜGD yöneticilerinin bir yandan soygun yaptırdıklarını, bir yandan da bu işlerde kullandıkları insanlar açığa çıkınca onları teşkilattan kovaladıklarını anlatıyor. Ali Yurtaslan'ın İtirafının bugünkü bölümünde muhalefette oldukları belirtilen kişilerin isimlerini kişilerin can güvenliği nedeniyle yayınlamıyoruz.

Ali Yurtaslan'ın açıklamaları şöyle:

MUHALEFETİN GÖRÜŞLERİ

"ÜGD Genel Yönetim Kuruluna girdiğim sıralarda MHP'nin yarattığı anarşinin Türkiye'ye bir yararı olmadığını, bunun sonunda kardeş kavgasına döneceğini düşünmeye başladım. Artık cinayetler kan davası haline gelmeye başlamıştı. Bazı yerlerde iç savaşa doğru gidiyordu. Vicdanımın bunları kabul etmeyeceğini düşünmeye başlamıştım. Tabii bunları kimseye söyleyemiyordum.

"1979 Haziran ayında Gençlik Kollarıyla yaptığımız ortak bir toplantıda Mustafa Mit, teşkilat içinde bazı şahısların

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

YARIN: İstihbarat için seminer veren şahıs yüzünü bizden gizliyordu



CHP Genel Yönetim Kurulu Üyesi ve Oleyis Sendikası Genel Başkanı Nusret Aydın:

"Yalanlanamayan yayın karşısında ilgililerin susması anlamsız"

"Açık ve net bir yayın, gerçekten gazeteciliğin ve haberciliğin şahaser örneklerinden. Tekzip edilmeyen, yalanlanamayan bu yayın karşısında ilgililerin susması veya susmuş görünmesi anlamsız. Yayın ihbar kabul edilmeli ve gereken yapılmalıdır."

İlhami Soysal: (Gazeteci)

"Aydınlık başından beri gazetecilik görevini çok iyi yapıyor. Tiraj basına, renkli basına gerçek gazeteciliğin ne olduğunu göstermeye çalışıyor. Bir gazeteci olarak başarılarını kutlamaktan başka elimden bir şey gelmiyor."

Hüseyin Özkan (YSE-İş Sendikası Çorum Şube Başkanı):

"Aydınlık'ta çıkan itirafları çok olumlu buluyorum. İtirafla şahsiyetlerine saygı duyduğum sıkıyönetim komutanlarının açıklamalarıyla bazı isimlerin meydana çıktığını öğrendik. Yetkilileri göreve çağırıyorum. Aydınlık'a teşekkür ediyorum."

Sami Akpınar (Töb-Der Çorum Şb.Bşk.):

"Aydınlık gazetesinin bu çalışmaları çok olumludur. MHP ve ona bağlı tüm faşist terör örgütlerinin Türkiye kamuoyunda teşhir edilmesi, anti-faşist mücadele için önemli bir çalışmadır. Bugün dikkatimizi çeken durum 7'den 70'e herkesin ve her görüşten insanın bu yazı dizisine ilgisinin büyük olmasıdır. Bu da Türkiye halkının etkilenmesini göstermektedir."

CHP Çorum Gençlik Kolu Başkanı (Eski Çorum gazetesi Yazıişleri Müdürü)

"On yıl gazetecilik yapmış bir kişi olarak bu yazı dizisini önemli bir gazetecilik olayı sayıyorum. Halkımız devrimci basın organlarından faşizmin çirkin yüzünü açığa çıkarmasını bekliyor. Aydınlık bu yazı dizisiyle faşizmin karanlık tertiplerini deşifre ederek halkımıza faşizmin yüzünü gösteriyor, hem de yargı organlarının değerlendirebileceği ipuçlarını sergiliyor. Halkımızın vicdanlarında mahkum olan faşizm elbet bağımsız yargı önünde de mahkum olacaktır.

MHP'nin suçlarına ses çıkarmayanlar MSP'yi hedef gösteriyorlar



● Erbakan dokunulmazlığı dikkate alınmadan tahkikat açılmasını istedi

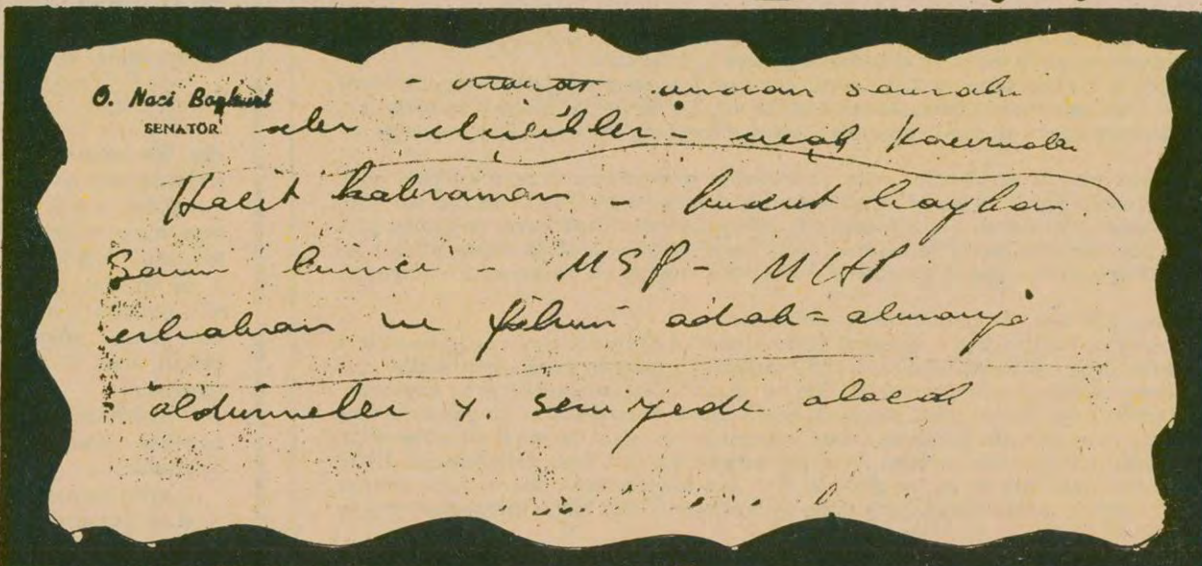
● Demirel: "Olayın içinde biz yokuz"

HABER MERKEZİ

Hürriyet gazetesinin iki gün önce Erbakan aleyhinde başlattığı kampanyanın yankıları sürerken, gündeme bu konunun neden getirildiği sorusu da sorulmaya başlandı. Aradan uzunca bir zaman geçtikten sonra bilinen bazı belgelerin kamuoyu önüne sunulması, elbette belli bir amaç taşıyor.

Erbakan'la ilgili belgelerin uzun zamandan beri devletin elinde bulunduğu bildiriliyor. Ancak elde tutulan bu belgelerin AP hükümetiyle MSP arasında anlaşmazlıkların arttığı bir ortamda ortaya sürülmesi, bu kampanyanın bizzat hükümet tarafından hazırlandığını gösteriyor. Nitekim Hürriyet gazetesinin yayınının hemen ertesi günü AP yanlısı Tercüman gazetesi bu haberi manşet yaparak "Bu vahim iddia karşısında susulamaz" sözleriyle MSP aleyhtarı yayına sahip çıktı.

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)


Ö. Naci Bozkurt
SENATÖR

Ömer Naci Bozkurt'un çantasından gazete manşetlerine

MSP eski Milletvekili Halit Kahraman'ın eroin kaçakçılığının MSP yöneticileriyle bağı konusundaki iddialar yeni değil. AP hükümeti, daha 1979 sonbaharında bununla ilgili iddiaları kaydetmiş. Nitekim bu notlar, İçişlerinin "perde arkası yöneticilerinden" olan Gümüşhane Senatörü Ömer Naci Bozkurt'un da çantasından dökülen evraklar arasında da yer alıyordu.

AP hükümeti, daha o zamandan bilgi sahibi olduğu bu konuyu ne hikmetse şimdi piyasaya sürdü.



Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

Fındık

FINDIK harmanları şu sıralar kalkmak üzere. Bu mevsimde fındık üreticisi dostlar hem sevinçli ve hem de tedirgindir. Köylü dostların sevinci, gerçi eşeğini yitirip sonra yeniden bulan Hoca'nın sevincine benzer biraz. Evet, fındığı iyi-kötü para edecek, kıştan biriken borçlarının bir kısmını tasfiye edecektir, ama bir dahaki fındık mevsimine kadar nasıl geçinecektir çoluğu-çocuğuyla? Fındık üreticilerinin bu mevsimde daha somut bir tedirginliği de vardır. Fındık alım işlemlerinde artık bir "gelenek" haline gelen haksızlıklar...

Fındık, sözgelimi çaya ve tütüne kıyasla, "arsız" bir bitkidir. Fazla bakım istemez. Uygun zamanda dipleri kabartılıp biraz gübre verilirse, bir de ilaçlanırsa, verimi hava koşullarına bağlıdır. Ama, hava koşulları çok elverişli olmasa da fındık her yıl meyva verir, zeytin gibi değildir. Yani fındık üreticileri her yıl az-çok ürün alırlar bahçelerinden.

Fındık üreticileri için asıl büyük dert, fındıklarını satarken, Fiskobirlik'le kurdukları ilinti sırasında ortaya çıkar.

Hemen her fındık üretim merkezinde şubesi olan Fiskobirlik, görünüşe bakılacak olursa, devlet ile fındık üreticilerinin birlikte oluşturdukları bir kooperatiftir. Fındık alımını bu kooperatif yapar. Yapar ama, siz bir de fındık üreticilerine sorun alım işlemlerini, anlatılanlar karşısında şaşar kalırsınız, "Yok, olmaz öyle şey!" diye ola ki isyan edersiniz.

Fındık üreticisi, ilkten, kantar denilen ölçü aygıtının, herhalde icat edilişinden bu yana var olması gereken "tartı hilesi" nden dertlidir. Her ne hikmetse, üreticinin harman yerindeki kantarı ile, devletin Fiskobirlik'teki kantarı hiç bir zaman birbirini tutmaz. Harman yerinde yüz kilo gelen bir çuval fındık, Fiskobirlik'in kantarında en azından doksana iner.

Sonra, randıman saptaması da bir gariptir Fiskobirlik'te. Diyelim ki, üreticinin "işe yaramaz" diye Fiskobirlik'e getirmeyip tüccara devrettiği fındıklar, randıman saptamasında üst puanı alır da, üreticinin "altın gibi" fındığının randımanı her nedense düşük çıkar. Randımanı düşük fındığa, o yıl saptanan başfiyat elbette verilmez. Tüccar, çürük-çarık fındıkla başfiyata konarken, diğerleri boynunu büker.

Her yerde öyle midir, iyi bilemiyorum ama, Batı Karadeniz kıyılarında bir de "hammaliye parası" sorunu vardır üreticinin.

Yönetmeliklere göre, belirli bir mesafe içinde fındık çuvallarının Fiskobirlik ambarlarına taşınmasını kooperatif üstlenmiştir. Ama gelin görün ki, yüz metrelik mesafe için üreticilerden bir de "hammaliye parası" talep edilir. Üretici "hammaliye parası" vermemekte diretiyor mu, görevliler derhal yola getirirler onu. Üreticinin fındık çuvalları bıçaklarla doğranıverir, o çuvallar bir daha işe yaramaz...

Evet, fındık harmanları şu sıralar kalkmak üzere. Tüccar ve tefecilerle "fındık bürokrasisi" ellerini keyifle oğuşturmaya başladılar bile...

İlgililerin kulakları çınlasın!

düşünce dünyası

Küçük su santralları

Ziya Çağlı

Elektrik Yüksek Mühendisi

ÜLKEMİZDE kullanılan elektrik enerjisinin bir kısmı fuel-oil ile üretilir, bir kısmı ise Bulgaristan ve Sovyetler Birliği'nden alınır. Her ikisi de aynı seviyede dışa bağlıdır. Milli elektrik enerjisi kaynağı olan hidrolik potansiyelin ise çok azı kullanılmaktadır. Kullanılanın diğer kaynaklarda olduğu gibi kırsal alanları besleyen kısmı çok küçüktür. Hidrolik kaynakların kırsal alanları elektriklendirme olanağı daha çok güçlüdür. Böyle olduğu halde hidrolik santralların bulunduğu yerlerin en yakınlarında bulunan köyler dahi elektriksizdir. Ülkemizde birkaç taneden fazla olmayan ve köylerimizin elektriklendirilmesinde en çok yararlı olan küçük su santralları üzerinde ise hiç durulmamaktadır.

Ancak bugün için köylerimizin tek sorunu bu değildir. Son yıllarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgemizden gittikçe artan seviyede batıya doğru bir göç akımı sürmektedir. Bu göç Orta Anadolu bölgelerinden de biraz daha geri seviyede de olsa vardır. Bu göçün önemli bir kısmı küçük, köy ve kasabalardan olmaktadır. Göçün esas nedeni mezhep ve milliyet farklılıklarının olumsuz bir yönde yükseltilmesi, birlik ve beraberliğin yıkılması, kıyım ve iç savaş kışkırtıcılığı olmaktadır. Çorum, Yozgat ve çevresindeki illerimizde olanlar hepimizin bildiği şeylerdir.

Göçün ikinci ve daha zayıf olan nedeni ise kırsal alanlarımızda Ortaçağ düzeninin var oluşudur. Bu düzenin yarattığı toprakağalığı köylerimizin önemli sorunlarından biridir. Bunlara bağlı köylerimizin insanları köle gibi yaşamaktadırlar. Buralardaki milyonlarca köylümüzü huzura kavuşturacak ilk yol toprakağalığının kaldırılmasıdır.

ELEKTRİK ENERJİSİ TÜKETİMİNİN 1977 YILINDA BÖLGELER VE İSTANBUL İLE ARASINDA DAĞILIMI

Güneydoğu Anadolu Bölgesi	% 2
Doğu Anadolu Bölgesi	% 2
Akdeniz Bölgesi	% 8
İç Anadolu Bölgesi	% 14
Karadeniz Bölgesi	% 14
Ege Bölgesi	% 15
Marmara Bölgesi (İstanbul Hariç)	% 6
İstanbul ile	% 39

Gerek toprakağalığının yıkılması gerekse mezhep ve milliyet düşmanlıklarının ortadan kaldırılması ve bütün köylerimizin daha ileri bir seviyeye gelebilmesi için gereken önemli yol milli ekonomiyi güçlendirecek küçük su santralları yoludur. Hammadde kaynaklarımız, madenlerimiz ve tarım ürünlerimiz milli ekonomimizin en güçlü kaynaklarıdırlar. Bunların güçlendirilmesi ise küçük su santrallarının kurulabilmesi ile mümkün olabilir. Küçük su santralları ayrıca teknolojiyi güçlendirecek yoldur. Kırsal alanlarımızda, Ortaçağdan kurtulmanın önemli bir güç kaynağı olan teknolojinin ilerletilmesinde elektrik enerjisi başta gelen nedendir. Kalkınmış, modern bir tarım ülkesi haline gelebilmenin önemli bir faktörü olan küçük su santralları ile ilgili olarak bu güne kadar ne yapılmıştır.

Ülkemizdeki 40 bin kadar köyün ancak 13 bin 106 kadarında elektrik enerjisi vardır. Bunların büyük bir kısmı yurtdışından alınan elektrik enerjisine bağlıdır. Örneğin, Trakya'daki elektrikli köylerin elektrik enerjisi Bulgaristan, Doğu Anadoludakiler ise büyük ölçüde Sovyetler Birliği elektrik şebekesinden alınan elektrik enerjisidir. Milli elektrik enerjisine bağlı köy sayısı çok azdır. Bütün elektrikli köylerde elektrik enerjisi sadece aydınlatma aracı olarak kullanılmakta, tarımın geliştirilmesi, küçük ve orta sanayinin kurulması için bir şey yapılmamaktadır.

Kırsal alanların milli elektrik enerjisine kavuşturulma çalışması 1940 yıllarında köy enstitülerinde başlamıştır. Köy enstitülerinin kuruluş amaçları üzerinde burada durmayacağım. Ama bu çalışma köy enstitülerinin diğer özellikleriyle birlikte, köylerin canlandırılması yolunda kuvvetli bir faktör idi. Nitekim 1950' yılına doğru kapatılmıştırlar. Ülkemizde o zaman var olan 20'nin üzerinde köy enstitülerindeki öğrencilere köylerinin dere kenarlarında bir küçük su santralının kurulabilmesi için gerekli araştırma ve ölçme görevleri verilmiştir. Yanında bir küçük akarsu bulunan köy enstitülerinin bazılarında okulun aydınlanması için küçük su santralı kurulmuştur. Bütün köylerin dere kenarlarında yapılan araştırma çalışmaları bittikten sonra dışa bağımlılığın yarattığı baskı, milli elektriklendirme çalışmasını durdurmuştur. Köy enstitülerinin kapatılması ile daha 1950 yıllarında Anadolu ve Trakya'nın tüm köylerinin elektriğe kavuşturulması böylece engellenmiş oldu.

Köylerimizin büyük kısmı imkan olduğu halde elektriksizdir. Ülkemizde kullanılan elektrik enerjisinin üretim kaynakları şunlardır. 1978 yılında toplam 21.5 milyar kwh elektrik üretiminin yüzde 43.3'ü hidrolik kaynaklar, yüzde 26,4'ü kömürden yüzde 30/3'ü ise fuel-oil'den elde edilmiştir. Yani yüzde 30.3'lük bölüm milyarlarca lira döviz karşılığı yurtdışına verilerek dışa bağlılığın çarpıcı bir örneği olmaktadır. Bir diğer çarpıcı örneği de Bulgaristan ve Sovyetler Birliği' nin elektrik enerjisine bağlanmaktır. Halbuki hidrolik potansiyelin ancak yüzde 9.3'ü kullanılabilmektedir. Kömür kaynaklarımızın da oldukça az miktarı kullanılmaktadır.

Kırsal alanlarla ilgili olarak 29 Eylül 1979 yılında 1. Hidroteknik Sanayi Sempozyumunda elektriklendirme için doğal kaynakları bulunan 5 bin köyün olduğu belirtilmiştir. Bu köyler 1312 sayılı TEK yasasının ilgili maddeleri uyarınca KKB, YSE Genel Müdürlüğünün sorumluluğundadır.

Hidrolik potansiyelin büyük bir bölümü Doğuda bulunuyor. Ancak elektrik enerjisi kullanımında Doğu çok zayıf bir paydadır. Türkiye'nin çeşitli yörelerinde elektrik enerjisi tüketimi şöyledir.

Ülkemiz nüfusunun yarısının yaşadığı kırsal alanlarımızın çok azında olan elektrik enerjisi tüketimi yüzde 1'in altındadır. Kırsal alandaki elektrik enerjisi sadece aydınlatma alanında kullanılmaktadır. Yani bu kadar az bir elektrik enerjisi dahi kırsal kalkınmanın aracı olarak kullanılamamaktadır. Kırsal alanda üretici güçlerin ilerletilmesinde çok az payı olmaktadır.

Kırsal alanda, elektriğin kullanılmasının amaç ve hedefleri şunlar olmalıdır: Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi, küçük ve orta güçteki kırsal sanayinin geliştirilmesi ve aydınlatma. Bu konuda eski Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz'un 1979 yılında söylediği şeyler de vardır. Ancak gerek onun iktidarı döneminde gerekse diğer iktidar dönemlerinde, onun söylediklerinin yapılacağı ile ilgili bir şey göremedik.

"Kırsal elektriklendirme, tarımın elektromekanizasyonu yanında küçük ve orta büyüklükte sanayi olanaklarını yaratacaktır. Motopomp kullanımıyla derin kuyulardan su sağlanabilecek, bu ise verimliliğe ve köylünün gelirini arttıracaktır." (Ali Topuz)

Küçük su santralları hem enerji politikası açısından hem de kırsal alanlardaki ekonominin güçlendirilmesi için hükümet olarak ele alınmalıdır. Küçük su santralları kurulması ile hem köylerimiz milli elektrik enerjisi ile aydınlanacak, hem de canlanacaktır. Çünkü küçük su santralları ile tarımın modernizasyonu ve kırsal alanlarda küçük ve orta sanayinin güçlenmesi yönünde önemli adımlar atılmış olacaktır.

Köylerimizin daha huzurlu bir yaşama kavuşması, göçlerin durması yönünde küçük su santralları önemli bir faktördür. Tabii bunun yanında esas huzur, anarşinin iki ucuna karşı mücadele, iç savaşın engellenmesi ve toprakağalığının kaldırılmasıyla gelecektir.

Telefon intifa hakkı Satış İlanı
İstanbul 13. İcra Memurluğundan

1980/3686

Bir borç için hacizli bulunan 67 30 57 numaralı 90.000 lira muhammen değerli telefon intifa hakkı 4/9/1980 Perşembe günü saat 12.00'den 12.20'ye kadar Sultanahmet Adliye Sarayı 13.üncü İcra Memurluğunda açık artırma ile satılacaktır. O gün teklif edilen bedel muhammen değerin %75 ini bulmadığı takdirde satış 5.9.1980 Cuma günü aynı yer ve saatlerde yapılacak ve ençok arttırana ihale edilecektir. Şartname bugünden itibaren herkesin görmesi için açık olup isteyenlere tebliğ posta pulu karşılığında bir örneği gönderilebilir, artırmaya iştirak edeceklerin belli gün ve saatlarda satış mahallinde hazır bulunmaları ilan olunur. 26.8.1980

(Basın 6045-1118)

MENKULÜN SATIŞ İLANI
GAZİOSMANPAŞA İCRA MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 1980/89 T.

Bir borçtan dolayı hacizli 25.000 lira telefunken marka 61 ekran televizyon, 20.000 lira muhammen kıymetli 10.5 ayak buz dolabı, 3000 lira muhammen kıymetli altı adet sandalye açık artırma suretiyle Gaziosmanpaşa Yenidoğan mahallesi göçmenler sokak 49 numarada satılıp paraya çevrilecektir. Birinci açık artırma 22/9/1980 günü saat 12-12.30 arasında olup, bugün talip çıkmaz veya teklif edilen bedel muhammen kıymetin %75'ini bulmassa satış bir gün temdit edilerek aynı yer ve aynı saatte 23/9/1980 günü ikinci artırmada en çok fiat verene ihale edileceği fazla malumat almak isteyenlerin dosya numarası ile birlikte memurluğumuza müracaatları ilan olunur. 26/8/1980 (Basın: 6040-1115)

Menkul satış ilanı
İstanbul 4 ncü İcra memurluğundan

1980/4352

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 68.000 Tl. kıymetinde 24. 23.56 nolu telefonun intifa hakkının ilk açık artırması 9.9.1980 saat 12-12.30 arasında İstanbul 4 ncü icra memurluğunda ihalesi yapılacaktır. O gün mahcuza verilen bedelin muhammen kıymetin %75 ni bulmadığı taktirde 10.9.1980 günü aynı saat ve mahalde ikinci artırması yapılacaktır en çok artırana ihale edilecektir. Dellaliye ve karar pulu resim alıcıya ait olup taliplilerinin mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur. 22.8.1980

(Basın: 6041-1117)

MALATYA VALİLİĞİNDEN
BAYINDIRLIK BAKANLIĞI YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN

1— Malatya ili Hekimhan Ağılbaşı Temel Eğt. 2Kd. Okul İnşaatı 2490/527 sayılı kanun hükümlerine göre Kapalı Zarf usulü ile yıllara sari olarak eksiltmeye konulmuştur.

2— İşin Keşif Bedeli (31.689.000.-) TL dir.

3— Eksiltme Bayındırlık Müdürlüğü İhale Komisyonunda 19.9.1980 (Cuma) günü saat 11.00'de yapılacaktır.

4— Eksiltme Şartnamesi ve diğer evraklar mezkur Müdürlükte görülebilir.

5— Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:

A) (950.670.-) Liralık Geçici Teminatı,

B) 1980 yılına ait Ticaret ve Sanayi Odası belgesi,

C) Müracaat dilekçeleriyle birlikte Eksiltme Şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan Yapı Araçları Bildirisi, Teknik Personel Bildirisini, sermaye ve kredi olanaklarını açıklayan Mali Durum Bildirisi, Taahhüt Bildirisi, Refarans Mektubunu, Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (B) grubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnelerinin aslını ibraz suretiyle Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları eksiltmeye girme belgesini teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları gerekmektedir.

6— İsteklilerin teklif mektuplarını 19.9.1980 Cuma günü saat 10.00'a kadar makbuz karşılığı İhale Komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7— Eksiltmeye girme belgesi alınması için son müracaat tarihi 16.9.1980 Salı günü mesai sonuna kadardır. Telgrafla müracatlar ve postada vaki gecikmeler kabul edilmez. Keyfiyet ilan olunur. Basın: 19747-1110)

İST. LV. A. 4 NO. SAT. AL. KOM. BAŞKANLIĞINDAN DEMİRKAPI/SİRKEÇİ

Aşağıda belirtilen inşaat işinin 2490 sayılı Kanunun 31inci maddesine göre, kapalı zarf usulü ile ihalesi yapılacaktır. Keşif ve şartnamesi İSTANBUL-ANKARA-İZMİR Levazım Amirliklerinde görülebilir. İhaleye gireceklerin şartnamesinde yazılı iştirak belgelerini ihale gününden 5 gün önce (Tatil hariç) Harbiye İnşaat Emlak Müdürlüğünden almaları şarttır. Teklif mektupları ihale saatinden bir saat önce Komisyon Başkanlığına verilecek ve verilen teklif mektupları bir saat içinde geri verilmeyecektir. Geçici teminat Banka mektubu olarak verilecek ise, Limitleri belirtilmiş olacak ve günle kayıtlı olmayacaktır.

YAPILACAK İŞ:	KEŞİF BEDELİ:	GEÇİCİ TEMİNAT:	İHALE GÜN VE SAATİ:
ŞİLE Askerlik Şubesi inşaatı	14.000.000.- TL.	420.000.- TL.	15 EYLÜL 1980 PAZARTESİ Saat 15.00

(Basın: 1105-20062-1131)

ADANA LEVAZIM AMİRLİĞİ SAT. AL. KOM. BŞK.LIĞINDAN

Aşağıda Cinsi, miktarı, muhammen bedel ve teminatları yazılı (15) kalem ihtiyaç maddesinin kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarındaki, gün ve saatlerde yapılacaktır. Evsaf ve şartnameleri mesai gün ve saatlerinde ANKARA ve İSTANBUL Levazım Amirliklerinde ve komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin ihale saatlerinden bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Kom. Bşk. lığına vermeleri postada geciken mektuplar kabul edilmez

CİNSİ	MİKTARI	M.BEDELİ Lr. Krş.	G.TEMİNETİ	İHALE GÜNÜ	SAATİ
K.DOMATES SALÇA	13.000 Kg.	1.170.000.- TL.	35.100.- TL.	17.9.1980	10.30
LAHANA	52.000 Kg.	1.040.000.- TL.	31.200.- TL.	17.9.1980	10.45
PIRASA	52.000 Kg.	1.196.000.- TL.	35.880.- TL.	17.9.1980	11.00
ISPANAK	37.000 Kg.	740.000. - TL.	22.200.- TL.	17.9.1980	11.15
TAHİN HELVASI	35.000 Kg.	5.600.000.- TL.	168.000.- TL.	17.9.1980	11.30
BEYAZ PEYNİR	75.000 Kg.	15.600.000. TL.	468.000.- TL.	17.9.1980	11.45
KURU SOĞAN	145.000 Kg.	5.800.000.-TL.	174.000. TL.	17.9.1980	15.00
ELMA	50.000 Kg.	1.500.000.-TL	45.000.- TL	17.9.1980	15.15
LİMON	20.000 Kg.	1.200.000.- TL	36.000.- TL	17.9.1980	15.30
HAVUÇ	37.000 Kg.	925.000.- TL.	27.750.- TL.	18.9.1980	10.30
TAZE ÜZÜM	52.000 Kg.	1.456.000.- TL.	43.680.- TL.	18.9.1980	10.45
KARPUZ	62.000 Kg,	930.000.- TL.	27.900.- TL.	18.9.1980	11.00
KAVUN	52.000 Kg.	1.560.000.- TL.	46.800.- TL.	18.9.1980	11.15
PATATES	156.000 Kg.	3.900.000.- TL.	117.000.- TL.	18.9.1980	11.30
4X10 DAİRELİ LOJMAN İNŞAATI	1 ADET	96.000.000.-TL.	2.880.000.- TL.	19.9.1980	11.00

(Sayı: 1097/ 20054-1123)

ERZURUM LEVAZIM AMİRLİĞİ SATINALMA KOMİSYON BAŞKANLIĞINDAN

Askeri birlikler ihtiyacı için aşağıda cinsi, miktarı, fiyatı, tutarı, geçici teminatı ile ihale gün ve saatleri yazılı yiyecek maddelerinin 2490 sayılı kanunun 31nci maddesine göre kapalı zarfla ihaleleri yapılacaktır. Bu işlere ait evsaf ve şartnameler ANKARA-İSTANBUL Levazım Amirlikleri ile komisyonumuzda mesai saatleri dahilinde görülebilir. İsteklilerin teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvelinde görülebilir. İsteklilerin teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri şarttır. Postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

CİNSİ	MİKTARI	FİYATI	TUTARI	G.TEMİNATI	İHALE GÜN VE SAATİ
ELMA	80.000 KİLO	35.- TL	2.800.000.-TL	84.000.-TL.	16 EYLÜL 1980 10.30
ELMA	30.000 KİLO	35.- TL	1.050.000.-TL	31.500.-TL.	16 EYLÜL 1980 11.30
LİMON	100.000 Adet	8.-TL.	800.000.-TL	24.000.-TL.	16. EYLÜL 1980 11.30
TÜMÜ	2 KALEM		1.850.000.-TL.	55.500.-TL	16 EYLÜL 1980 11.30

(Sayı: 1100 / 20057-1127)

Gayrimenkul Satışı: İstanbul 10 ncu İcra Memurluğundan

Dosya NO: 1968/338

Beyoğlu, Arap camii mahallesi, Makaracılar caddesinde kain 26 kapı, 263 pafta, 1524 ada, 10 parsel sayılı 21.50 M2 sahalı (üzerinde demir dökümhanesi bulunan) gayrimenkulün tamamı şuyuun izalesi için satılarak paraya çevrilecektir.

İMAR DURUMU: İst. Belediyesi İmar Müdürlüğünün 2/7/1980 tarih ve 2955 sayılı yazılarından: bu yerin 1/1000 ölçekli 10/8/1970 tasdik tarihli imar planında H-12.50 M. irtifaalı, blok sahasında kaldığı, ancak kıyıdan 10.000 M. çekildiğinde plan bloğunun bozulmakta olduğu ve inşaata müsait sahanın kalmadığı, bu bölgeye ait tadilli imar planı gelmedikçe imar durumu verilemeyeceği anlaşılmıştır.

TETKİKAT: Karaköy meydanını azapkapıya bağlayan yarbay sabahattin evren caddesinden güneye ayrılan arap kayyum sokağına girip, sağa ayrılan 3 ncü yol olan makaracılar caddesinde halen 10 parsel ile bitişiğindeki 9 parselin birlikte kullanılan tek katlı toprak zeminli demir kolonlu, üstü çelik kirişler üzerine oluklu eternit çatılı 1 demirci dükkanı vardır. Tapu kaydı ve çapına göre 10 parselin sahası 21.50 M2 olmasına karşın yerinde parselin arka kısmında bulunan haliç denizi tarafına 3.50 M. daha girilerek sahası 10.00 M2. daha artarak 31.50 M2. olmuştur. Dükkanda sadece elektrik vardır. Aslında dükkanın maddi bir kıymeti olmayıp arsa değeri vardır.

KIYMETİ: Bilirkişi tarafından gayrimenkul tamamına 300.000.- Tl kıymet takdir edilmiştir.

İlk açık arttırması 3/10/1980 Cuma günü saat 14.00'den 14.30'a kadar İstanbul Sultanahmet'te Adliye Sarayı'nda 10 uncu İcra Memurluğunda yapılacaktır. Arttırma şartnamesi herkesin görebilmesi için 18/9/1980 tarihinden itibaren memuriyetimizde açık bulundurulacaktır. İlk açık arttırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin %75'ini ve varsa rüçhanlı alacaklıların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecmuunu aşmadığı takdirde en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma on gün daha uzatılarak onuncu 13/10/1980 Pazartesi günü aynı saatlerde ve aynı yerde yapılacak ikinci arttırmada en çok arttırana ihale edilecektir. Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse, verilen mehil içinde ihale bedelini vermezse namına yapılan ihale fesholunarak İ.İ.K. nun 133. üncü maddesi hükmü tatbik olunur. İki ihale arasındaki fark ve geçen günlerin %10'dan hesaplanacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın alıcıdan tahsil olunur. İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddiaların dayanağı belgelerle 15 gün içinde İcra dairesine bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicilli ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Talep edildiği ve 12.50 liralık posta pulu gönderildiğinde şartnamenin bir örneği gönderilir. Arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin arttırma şartnamesini okumuş ve münderecatını aynen kabul etmiş ad ve itibar olunacaklardır. İhaleye iştirak etmek isteyenlerin muhammen kıymetin %10'u nisbetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunun tevdii mecburi olup, alıcı binde üç damga resmini ihaleyi müteakip ödemeye mecburdur. Fazla bilgi edinmek isteyenlerin 1968/338 Dosya No. su ile Memuriyetimize müracaatları ilan olunur. 27/8/1980

(Basın: 6044-1119)

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Bir okuyucumuzun çocuk bakımı ile ilgili sorularına cevap

Geçen gün Adana'dan yazan bir okuyucumuzdan gelen mektupta çocuk sağlığı konusunda bir dizi soruya yer verilmiş. Değerli okurumuzun bu dileğini soru-cevap şeklinde yerine getireceğiz bu yazımızda.

SORU—Yeni doğmuş bir çocuğun normal boy ve kilosu ne kadardır?

CEVAP—İnsan yavrusu ana karnında geçirdiği ortalama 40 haftalık (38-42 hafta) bir dönemden sonra doğar. Doğumdan sonraki ilk 4 haftalık devreye yeni doğan dönemi adı verilir. Normal bir yeni doğan çocuğun vücut ağırlığı 3200 gr boyu da 50 cm. kadardır. Vücut ağırlığı 2500 gr. ile 4500 gr. arasında oynayabilir. Boy ölçüsünün 5 cm. altı veya üstü normal kabul edilir.

SORU—Çocuğun altının sık sık değiştirilmesinden dolayı çocuğun büyüyünce huysuz olacağı söyleniyor doğru mu?

CEVAP—Bu kesinlikle yanlış bir inanıştır. Bu tür yanlış inanışlara karşı doğru fikri götürerek çevremizde bunun mücadelesini vermeliyiz.. Söylenenin tam aksine çocuğun altını kaka yaptıktan sonra temizlemek, kundağını değiştirmek ve pudra koymak gerekir. Pudrayı az miktarda iyice yaydırarak sürmelidir. Eğer mümkünse pudra yerine yağlı krem (Nivea, Bepanthenece vs.) sürülmesi daha iyi olur. Zira pudra çişle topaklanır.

Altını pislemiş bir çocuğu öylece bırakmak onu rahatsız ettiği gibi pişiklere ve yaralara da yol açar. Bu nedenle tekrar ediyorum, her kakadan sonra çocuğun altı açılır, silinir, temizlenir, pudralanır ve biraz havalanması için açık bırakıldıktan sonra temiz çamaşırlar giydirilir.

SORU—Çocuğu sıcaktan korumak için nasıl önlem almalıdır?

CEVAP—Herşeyden önce çocuğun elbiselerinin rahat olmasına dikkat etmek gerekir. Sıkı ve dar elbiseler çocuğu rahatsız eder. Bir de Adana gibi sıcak yerlerde çocuğa hafif ve az sayıda elbise giydirilmelidir. Çocuğun yattığı yer gölge olmalıdır. Dışarı çıkartılırken güneşten korumak için başına bir şapka veya örtü koymanın yararı vardır. Fazla sıcak ve terden dolayı isilik denilen göğüste ve sırtta sivilceler çıkabilir. Bunun için çocuğun sivilceler bölgesi eczaneden alınacak Rivanol adlı bir sulu ilaçla silinip üzerine Undotalc (Undotalk) veya bebek pudrası ekilebilir.

Hâlâ birçok anneler hem bebeklerinin üşümemeleri ve rahat uyumaları hem de geceleyin elleriyle yüzlerini çizmemeleri için kundak yaparlar. Halbuki bu artık gereksiz bir usüldür günümüzde. Okuyucumuz sormamakla beraber yeri geldiği için değinmeden geçemeyeceğim. Bugün kundak yerine uzun bol önden fermuarlı bebek tulumları kullanılmaktadır. Bu sayede bebek hem sıcaktan bunalmaz hem de altını pislemişse annesi farkına varıp temizleyinceye kadar kaşınıp rahatsız olmaz. Ayrıca bacaklarını rahatça oynatarak hareketsizlikten dolayı sıkılıp ağlaması önlenmiş olur.

SORU—Yeni doğmuş bir çocuğa anne sütünden başka yiyecek, içecek verilir mi?

CEVAP—Yeni doğan bir bebeğin temel gıdası anne sütüdür. Bu konunun önemine daha önce de değinmiştik. Anne sütü mutlaka en az ilk 4 aylık devrede çocuğun temel gıdası olmalıdır. Anne sütü gelmiyorsa veya yetersizse, inek sütü veya hazır mamalar kullanılır. Yoksa anne sütü yeterli olduğu sürece diğer sütlere hiç gerek yoktur.

Ek gıdalara gelince; 3. haftadan sonra azar azar elma, şeftali, portakal gibi meyva suları verilir. 2,5 ayda meyva suyunun yanısıra meyva ezmesi de eklenir. Mevsimine göre muz, şeftali, elma püresi verilir. Püreler rende veya çatalla ezilerek hazırlanır.

4 aydan sonra sebze püresi verilebilir. Hatta ilk önce 1 hafta sebze çorbası şeklinde verilip sonra püreye geçilmesi daha doğrudur.

5.ayda muhallebiye başlanır. 5.aydan sonra yoğurt verilir.

8.aydan sonra azar azar köfte vs. gibi iyi pişmiş et iyice ezilip püre haline getirildikten sonra yumurtaya başlanmasının daha doğru olduğu ileri sürülmektedir. Eski yazarlar çocuğa 6 aydan sonra katı yumurta verilmesini öğütlerlerdi. Ancak alerji yapabileceğini düşünerek 12.aydan sonra verilmesi daha yerinde bir harekettir.

Adana'lı okuyucumuzun çocukla ilgili sorularına sanırız yeterince cevap verdik. Diğer sorularına da ileride değineceğiz. Kalın sağlıcakla.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makaleler'den Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54 TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

CHP Milletvekili Köksaloğlu'nun öldürülmesinden hemen sonra arama yapılmıştı



Şişli MHP'de silah ve Kemal Türkler'in fotoğrafı bulundu!

- Kemal Türkler'in öldürülmesi olayının MHP Şişli İlçesinde planlandığı sanılıyor

HABER MERKEZİ

CHP İstanbul Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu'nun öldürülmesinden sonra MHP Şişli İlçe binasında güvenlik görevlilerince yapılan aramada silah ve bazı isim listeleri ile DİSK eski Genel Başkanı Kemal Türkler'in gazetelerden kesilmiş fotoğrafı bulundu.

Köksaloğlu'nu 15 Temmuz 1979 günü iş yerinde öldüren katilin silahı MHP Şişli İlçe Teşkilatından aldığı, bu silahın daha önce de çeşitli cinayetlerde kullanıldığı ortaya çıkan ipuçları arasında idi. Olaydan sonra Kasımpaşa'ya doğru kaçan katilin orada bulunan MHP Beyoğlu İlçesine sığındığı öne sürülmüştü. Aynı gün Kasımpaşa'da işlenen bir cinayetten sonra katilin MHP Beyoğlu İlçesine kaçtığı da belirlenmişti.

Bu cinayetlerin hemen ardından Sıkıyönetim ve Emniyet gö-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Sağlık Bakanı İslamoğlu hakkında gensoru açılması istendi

ANKARA (ÖZEL)

CHP Sinop Milletvekili Alaattin Şahin ve 84 arkadaşı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Münif İslamoğlu hakkında gensoru açılmasını istediler. Gensoru açılmasını isteyen önerge dün Meclis Başkanlığına verildi.

Önergede Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanının Bakanlık personelini partizanca nedenlerle kıyıma uğrattığı, halkı sağlık hizmetlerinden çok büyük ölçüde yoksun bıraktığı, 60 bini aşkın sağlık emekçisinin yan ödemelerini kaldırdığı, Tam Süre Yasasını işletmemek ve bu yasayı bir baskı yasasına dönüştürmek için elinden geleni yaptığı, sağlık hizmetlerinde can güvenliği kalmadığı, devletin hastanelerinde bile can güvenliğini sağlatamadığı, nedenleriyle Bakan hakkında gensoru açılması istendi.

Mecliste Erkmen hakkındaki gensoru okundu

HABER MERKEZİ

MİLLET Meclisi Genel Kurulunda çoğunluk sağlandı Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki gensorunun okunmasına geçildi.

Millet Meclisi Başkan Vekillerinden AP Milletvekili İsmail Hakkı Yıldırım Genel Kurulda gündem dışı konuşmalara izin vermeyeceğini, çünkü gündemde çok önemli meseleler olduğunu belirtti. AP Milletvekilleri yoklamaya katılmadı. Ancak AP Bitlis Milletvekili Abidin İnan Gaydalı'nın yoklama sırasında salonda hazır bulunması dikkati çekti.

ANAYASA KOMİSYONU RAPORUN 60. SAYFASINA GELDİ

Alt komisyonun erken seçimin Anayasaya aykırı olduğuna ilişkin raporu Anayasa komisyonunda dün okunmaya devam edildi. CHP'li Burhan Ecemiş'in okuduğu raporda dün de 60. sayfaya gelindi.

• Türk-İş: "Polonyalı işçilerin onurlu mücadelesini destekliyoruz"

"Siyaset yapmayın da hür sendika kurun!" diyordu

Gierek hür sendikaları tanımamakta diretiyor

- Dayanışma grevleri yaygınlaşıyor
- Polonya resmi basını grevcilerin taleplerini yayınlamaya başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'da grevci işçilerin temsilcileri hükümetin hur sendika kurma taleplerinin "ilke olarak" kabul edildiğini bildirirken, hükümet sözcüsü, görüşmelerin devam ettiğini, hür sendikaların kurulması konusu hariç birçok konuda anlaşma sağlandığını açıkladı.

Varşova'dan gelen ilk haberlerde, Gdansk kenti Merkezi Grev Komitesi MKS ile Jagielski başkanlığındaki hükümet heyetinin yaptığı görüşmeler sonucunda, "İşçilerin siyasete karışmaları ve Polonya'nın SSCB'nin müttefiği sosyalist bir ülke olarak yaşamını sürdürmesi" koşuluyla, hür sendikaların ilke olarak kurulabileceği açıklanmıştı. Ancak görüşmelerde hür sendikaların Polonya toplumundaki rolü ve konumu üzerinde iki tarafın anlaşmaya varamadığı belirtiliyordu.

Gdansk kentinde MKS ile hükümet uzlaştırma komisyonu arasındaki görüşmelerin sürdüğü gelen haberler arasında yer alıyor.

DAYANIŞMA GREVLERİ YAYGINLAŞIYOR

Batılı ajansların bildirdiğine göre, Lodz, Scezinc, Wroclaw ve Cracowie kentlerindeki birçok işyerinde ve bu arada Varşova'da bir otomobil fabrikasında işçiler, "Gdansk olayları konusunda tam ve doğru bilgi verilmesini talep ederek" 4 saatlik bir grev yaptılar. İşyeri yönetimi, ilk kez olarak iktidar partisinin gençlik örgütü yayın organı olan "Genç Komünist" gazetesini dağıtarak iş bırakımının sona ermesini sağladı. "Genç Komünist" dergisi, Polonya resmi basınında ilk kez Gdansklı "İş bırakım eylemine katılan işçilerin bazı taleplerini" yayınladı.

Öte yandan Polonya resmi basını, grevcilerin talepleri konusunda parça parça bazı yazılar yayınlarken, grevcileri uyaran hatta tehdit eden yayınlarım sürdürüyor. Bu arada Partinin haftalık yayın organı "Polityka" dergisinin baş yönetmeni ve Merkez Komitesi üyesi Rakowski, Polonya "büyük bir kaosun

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Polonya'nın öğrettikleri 2

Ragıp Duran

Gierek üçgen ortasında

POLONYA Devlet ve Parti Başkanı Edward Gierek, üç telin kesiştiği yerde dengesini korumaya çalışan bir cambaza benzemektedir. Cambaz, hem seyircilerin alkışlarını toplamak, hem de üç telden de yürüyerek geçmek istemektedir.

* Gierek'in somut olarak en belirgin şekilde ortaya çıkan çelişmesi grevcilerledir. Bu çelişme uzlaşmaz bir çelişmedir. Ve Gierek "Polonya'da işçi sınıfına karşı çıkan devrilir!" ilkesini çok iyi bilmektedir. Bu nedenle şiddet kullanmak Gierek'in başvurabileceği en son yöntem olarak kabul edilmektedir. Varşova yönetimi, bugün esas olarak güç dengesinin kendi aleyhinde olması nedeniyle taviz verme yolunu seçmiştir. Jagielski, grevcilerin taleplerine adım adım yanıt vermek zorunda kalmış, keskin ve redçi tutumunu gerileye gerileye büyük ölçüde yumuşatmıştır. Gierek'in sürekli olarak geri çekilmesi, hükümet değişikliğinde de ifadesini bulmuştur. Sertlik yanlıları tasfiye edilmiş, ılımlılar ve reform taraftarları yeniden işbaşına getirilmiştir.

Ne var ki, Gierek-işçi sınıfı çelişmesi, Varşova yönetiminin sürekli tavizleri ile çözüm bulabilecek bir çelişme değildir. Çünkü, gerek mali ve iktisadi açıdan gerekse siyasi açıdan, hükümetin verebileceği tavizlerin sınırları bellidir. Bu sınırlar, işçi talepleri sınırları ile henüz çakışma-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)



İstanbul İran Konsolosluğunda oturma grevi yapan öğrencilerden bir grup, konsolosluk bahçesinde (Fotoğraf: AYDINLIK)

Beheşti yanlılarını protesto eden İranlı öğrenciler elçiliklerde oturma grevi yapıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İRANLI Öğrenciler Dünya Konfederasyonuna (CİS) bağlı, İran dışında öğrenim gören öğrenciler, devlet içinde yer alan bazı tekelci unsurların, karşı-devrimci Şah yanlılarına karşı verdikleri mücadeleyi İran kamuoyundan gizlemeye çalıştıklarını belirterek, Türkiye, Avrupa ve ABD'deki İran konsolosluk ve elçiliklerinde oturma grevi başlattılar.

CİS'e bağlı yöneticiler, gerek ABD'de örgütlerinin 28. Kongresini bombalayan Şah yanlısı "İran Kurtuluş Ordusu" adlı örgütün kendile-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)



Dünyanın ilk banknot matbaası grevi 9. gününde

- Grevin 7. gününde Fatma Eren ve Faruk Metin düğünlerini grev çadırında yaptılar.

ANKARA (ÖZEL)

DÜNYANIN ilk Banknot Matbaası grevi Türkiye'de yapılıyor. Türkiye Gazeteciler Sendikasına üye işçilerin Merkez Bankası Banknot Matbaasında başlattıkları grev 9. gününü doldurdu.

Banknot Matbaasında 550 işçi grevde bulunuyor. İşçilerin çalışmaması nedeniyle 380 memur da çalışamıyor. İşçiler 250'ye yakın arkadaşlarının asgari ücretle çalıştırıldığını belirterek taleplerini şöyle dile getiriyorlar: "Biz işverenden birinci yıl için yüzde 60 zam, ek ö-

(Devamı S.6 Sü. 1'de)



DYF-İş Kuzey-Batı Marmara Bölge Şube yönetimince temsilcileri görevden alınan işçiler yemekhane önünde. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Sendika yönetimi temsilcilerini görevden alınca

Haydarpaşa Depo işçileri yemek boykotu yaptı

METİN AKTAŞ

DEVLET Demiryolları Haydarpaşa Deposunda çalışan işçiler 2 temsilci ve Baştemsilcileri Erdal Mermer'in görevden alınıp yerine yeni bir temsilci kadrosunun atanması üzerine dün yemek boykotu yaptılar.

Yemek boykotu sırasında görüştüğümüz depo işçileri şunları söylediler: "Sendika yönetiminin sürdürdüğü anti-demokratik uygulamalar temsilcilerimizin görevdenalınmasıyla ve yerlerine anti-demokratik şekilde atamalar yapılmasıyla doruğuna ulaştı. Temsilcilerin görevden alınmasına gerekçe olarak kongre ve sonrasında yürütülen muhalefet çalışması gösteriliyor.

"Yemek boykotunu temsilcilerin, Yönetim Kurulunun atamasıyla değil işçilerin iradesiyle seçilmesi amacıyla yapıyoruz."

DYF-İş Kuzey-Batı Marmara Bölgesi Şube Başkanı Adnan Başaran ise temsilcilerin neden alındığı şeklindeki sorumuzu "Bu sendika yetkilerinin kullanılmasıdır. Bunlar kongre sırasında sendika yönetimine muhalefet etmişlerdi, sendika yönetimi yönetime yeniden geldi ve bunları görevden aldı. Bu tabii bir şeydir" şeklinde cevapladı.

AP Diyarbakır Milletvekili Ensarioğlu'nun yeğeni öldürüldü

- Gaziantep'te iki kişi öldürüldü.
- Ankara'da 2 kişi öldürüldü.

HABER MERKEZİ

ADALET Partisi Diyarbakır Milletvekili Abdüllatif Ensarioğlu'nun yeğeni Abdülcabbar Ensarioğlu önceki gece Diyarbakır-Silvan yolunun Lice ayrımında kimliği belirsiz kişilerce öldürüldü. Yetkililer Shell şirketi sivil inzibat amiri Abdülcabbar Ensarioğlu'nun bindiği otodan silah zoruyla indirildiği ve kurşuna dizildiğini belirttiler. Olayla ilgili araştırma sürdürülüyor.

GAZİANTEP'TE İKİ KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Gaziantep Karayönü ve Pazar-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Avukatlara yönelen saldırı ve terör olaylarını protesto amacıyla Barolar Birliği yürüyüş yapmak için Sıkıyönetime başvurdu

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Barolar Birliği, avukatlara yapılan saldırıları ve terör olaylarını protesto eden bir yürüyüş düzenlemek için Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına başvurdu. 7 Eylülde miting ve yürüyüş yapmak için başvuruda bulunan Barolar Birliğinin hazırlıklara başlamak için Sıkıyönetim Komutanlığının cevabını beklediği öğrenildi. Tandoğan Meydanında başlayacak miting Anıtkabir'e kadar yapılacak olan yürüyüş ile son bulacak. Barolar Birliğinin miting ve yürüyüşüne bütün avukatlar katılabilecek. Avukatlar miting ve yürüyüşe cübbeleriyle katılacaklar.

Tarsus'ta dün de bir kişi öldürüldü

TİKP Merkez Komitesi Üyesi Rıza Böke:

Tarsus'taki cinayetler MHP'nin güçlenme çabasından doğuyor

- "MHP'nin Tarsus'daki taktiği cinayet ve terörle halkı sindirip güvenlik kuvvetleriyle karşı karşıya getirmektir".

CELAL DORAK (TARSUS)

TARSUS'da iki gencin MHP'liler tarafından kaçırılarak bir bağ evinde işkenceyle öldürülmesinden sonra başlayan olaylar şimdilik durulmuş görünüyor. Ancak ilçede durum halen gergin. Olaylardan sonra bir basın toplantısı düzenleyen Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi Üyesi Rıza Böke, güvenlik kuvvetlerinin suçlu ile halkı birbirinden ayırmasını isteyerek maceracıların barikat kurarak giriştikleri eylemleri mahkum etti.

Gençlerin cenazesi kaldırılmadan önce polisle halk çatıştı. Polisin ve Dev-Yol taraftarlarının silah kullandıkları çatışmada Süleyman Görgün ve Salih Doğrugider adlı şahıslar yaralandı.

(Devamı sa.6, sü.6'da)

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın Milliyet Politika Son Havadis Hürriyet Tercüman Hergün Cumhuriyet

Oktay Ekşi: "Yaşar Okuyan meseleyi saptırmaktadır"

Hürriyet gazetesinde Oktay Ekşi'nin köşesinde "Saptırmadan konuşalım" başlıklı dünkü yazıda MHP Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan'ın bir açıklaması yayınlandı. Ekşi'nin bu yazıya cevabı ise aynen şöyle:

"Yaşar Okuyan konuyu saptırmaktadır. Mesele şudur: "Aydınlık' gazetesinde Ali Yurtaslan isimli bir MHP'linin itirafları yayınlanmaktadır. Bu itiraflarda MHP'nin birçok suça ve cinayete karıştığı yer gösterilerek, zaman ve isim verilerek ileri sürülmektedir.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Türkiye Kudüs Başkonsolosluğunu kapattı

ANKARA

TÜRKİYE Kudüs Başkonsolosluğunu kapatma kararı aldı. Dışişleri Bakanlığından yapılan açıklamada, "Kudüs"ün yasal statüsüne ilişkin olarak İsrail tarafından yaratılmak istenen emrivaki nedeniyle bu kentteki Başkonsolosluğumuzun kapatılması kararı alınmıştır" denildi.

Şeker-İş 35 bin işçi adına grev kararı aldı

- Migros'ta toplu sözleşme imzalandı.

HABER MERKEZİ

TÜRK-İş'e bağlı Şeker-İş Genel Başkanı Yaşar Doğualp, 7 aydır süren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçladığını ve sendikanın 30 işyerinde yaklaşık 35 bin üyesi ile bir haftaya kadar greve gideceğini açıkladı.

Doğualp, dün düzenlediği basın toplantısında sendikanın, ülkenin bugün içinde bulunduğu ağır ekonomik sorunlar nedeniyle bugüne kadar grev kararı almamaya çalıştığını ancak işveren tarafının uzlaşmaz tutumu karşısında greve mecbur kaldıklarını kaydetti. Şeker-İş Başkanı kısa süreli bir grevin bile 1 yıl daha şeker ithalini gerektireceğini hatırlattı.

Şeker-İş Genel Başkanı daha sonra gazetecilerin bir sorusu üzerine, yatırımların zamanında başlamamış ve aksatılmış olmasının şeker üretiminin düşüklüğüne başlıca neden olduğunu belirtti. Bu arada ithal edilen şekerin maliyetinin 52 lira, üretilen şekerin maliyetinin ise 40 lira olduğunu söyledi.

MİGROS'TA TOPLUSÖZLEŞME İMZALANDI

Pak-Sat-İş Sendikası ile Migros Genel Müdürlüğü arasında 800 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı. Dün Halyolundaki Migros Merkezinde yapı-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

örse çekiç

Gülay Göktürk

DİSK'i kurtarmak

TKP, TİP, TİSP'in dışında kalan Dev-Yol, Halkın Kurtuluşu, Halkın Yolu gibi ara akımların, Türkiye'deki sendikal hareketi ve DİSK'i tahlil ederken sürekli tekrarladıkları bir yanlış var. Bu akımların yayın organlarını, bildirilerini okuduğumuzda, TKP'yi siyasi planda uzlaşmacılıkla (Özellikle de CHP ile uzlaşmakla), eylem planında ise pasifizmle eleştirdiklerini görüyoruz.

Onlara göre, "Bugün DİSK'te her ikisi de uzlaşmacı olan iki sendika ağası kliğin iktidar mücadelesi vardır. Her ikisi de kendi iktidar dönemlerinde yapılan seçimlerde CHP'yi desteklemişlerdir." Yine dergilerinde yazdıklarına göre, "Baştürk'ü pasifizmle eleştiren TKP'li klik, kendisi 1979 1 Mayıs gösterilerinden yan çizip İzmir'e kaçarak ne menem savaşımcı olduğunu göstermiştir."

Çeşitli yayın organlarında birçok kere dile getirilen bu anlayış, DİSK'in 7. Genel Kurulunda biraraya gelen 12 sendika tarafından da savunulmuştur. Söz konusu 12 sendika Genel Kurul bitiminde yaptıkları basın toplantısında, DİSK Genel Kurulunu "reformist ve sendikalist uzlaşma" olarak değerlendirmişler, Genel Kurulun "iki uzlaşmacı sendikal anlayışın" pazarlığıyla sonuçlandığını söylemişlerdir.

Son olarak ASİS Sendikasının çalışma raporunda aynı görüşlerin daha da iddialı bir biçimde savunulduğunu görüyoruz.

ASİS Genel Kurulu raporunda, DİSK Genel Kurulunda "bağımsız bir tavır geliştiren" 7 sendikanın ortak ilkelerinin "DİSK'i DİSK yapmak" olduğu söylendikten sonra şöyle devam ediliyor:

"7 sendikanın temelde birleştikleri çok önemli bulgu, Türkiye'de artık devrimcilerin 'yılgınlar ve direnenler' olarak iki kısımda toplandığını belirlemeleridir."

Çok önemli bir bulgu!

Yılgınlar ve direnenler cephesi... Nasıl bir cepheleşmedir bu? Kim hangi tarafta yer almaktadır? Bunu da yine Genel Kurul raporundan öğreniyoruz: "Direnen insanların Tariş'te, Antbirlik'te, Çorum'da, Fatsa'da, Çeltek'te oluşturdukları cephe..."

İşte, aktivizmi, hareket-bereket mantığını ideolojinin de, siyasetin de üstünde tutan, ideolojik tutumdan ve siyasi çizgiden kopuk bir şiddet hayranlığı. Ve bu hayranlığın sonunda ortaya çıkan ne olduğu belirsiz bir cephe önerisi: "Aktif olan beri gelsin".

Peki aktif olacağız. Direneceğiz. Ama hangi ideolojinin ışığında? Hangi siyaset doğrultusunda ve nasıl bir eylem anlayışıyla? Bu sorulara açık, net cevaplar vermeden direniş çağrıları yapmaya başladık mı, savrulacağımız yer TKP'nin UDC'sinden başka bir yer olmayacaktır. Nitekim, DİSK içindeki "direnişçiler"in şimdiye kadarki kaderleri de hep bu olmuştur. "Aktivizm"uğruna TKP'nin genel grev taktiğine alet olunmuş, direniş bayrakları edebiyatıyla, Tariş'te TKP'nin provokasyonuna çanak tutulmuş, "Eylemcilik" adına Lassa'da, Ülker'de, Bossa'da, Kula'da, Santral Mensucat'ta işçilerin maceralara itilmesine övgüler düzülmüştür.

Bugün Türkiye'de iki siyasi mihrak iki ayrı cephe önermektedir. Bunların biri, Rusya'nın ve uşaklarının önerdikleri UDC adlı bölücülük ve yıkıcılık cephesi, diğeri ise Rusya'nın yıkıcılığına ve MHP terörüne karşı bütün halkın güçlerini birleştiren Milli Birlik cephesidir. Milli Birlik cephesine karşı çıkan "direnişçiler"in, lafta istedikleri kadar karşı çıksınlar, dönüp dolaşıp geldikleri yer, Rusya'nın UDC'si olmuştur.

1980 Türkiye'sinde TKP'yi yılgınlıkla, pasifizmle eleştirmek revizyonizmin 1960'lardan bu yana değişen karakterini hiç kavramamak demektir. 1960'larda revizyonizm, uzlaşmacıdır, pasifisttir. Çünkü dünya çapında güç dengesi henüz Rusya aleyhinedir ve bu yüzden statükoyu korumaya çalışmak, hesaplaşmalardan kaçınmak zorundadır. 1970'lerde ise durum değişmiştir. 1970'lerde saldırgan emperyalistin beşinci kolu niteliğini kazanan revizyonizm, artık pasifist değil "aktivist"; uzlaşmadan yana değil, hesaplaşmadan yanadır. İşte bu yüzdendir ki, devrimciliğin kıstası aktiflik ya da pasiflik değil, izlenen siyasettir.

"DİSK'i yeniden DİSK yapma" ilkesi ile ortaya çıkanların, DİSK içinde gerçekten yararlı bir çalışma yürütmek istiyorlarsa, bu gerçeği biraz olsun kavramaları lazımdır. Aksi taktirde direniş cephesi adına yapacakları her şey TKP'nin hesabına yazılacak, onları güçlendirmekten başka bir işe yaramayacaktır.

SENTETİK OVALAMA HORTUMU VE BASKI SİLİNDİR MANŞONU ALINACAKTIR

1- Müessesemiz için muhtelif ölçülerde 1170 adet sentetik ovalama hortumu ve 48 adet baskı silindir manşonu alınacaktır.

2- Baskı kovanları Müessesemizce verilecektir.

3- Konuyla ilgili geniş bilgi Müessesemiz Ticaret Müdürlüğünden sağlanabilir.

4- Kapalı teklif mektupları en geç 15 Eylül 1980 günü saat 15.00'e kadar Müessesemiz Haberleşme Servisinde bulundurulacaktır.

5- Müessese ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine almakta serbesttir.

SÜMERBANK
MERİNOS YÜNLÜ SANAYİİ MÜESSESESİ
BURSA
(Basın: 20052-1113)

KADIKÖY 2. İCRA MEMURLUĞUNDAN
Menkul satış ilanı
Dosya No: 980/873 T.

Bir borçtan dolayı mahcuz olup satılmasına karar verilen 40.000.- TL. değerinde 2 parçadan ibaret önden burmalı direkli ağır takım vitrin ile 8 kişilik yemek masası ile 8 sandalyesi ile 25.000 lira değerinde bir adet saba marka faal 61 ekran televizyon halen bulundukları bostancı kemal akgüder sokak 2 noda açık artırma suretiyle satılacaktır. Birinci açık artırma 28/8/980 günü saat 17.00-17.15 arasında yapılacak, o günü müşteri çıkmaz veya verilen bedel muhammen kıymetlerin %75'ni bulmazsa ikinci açık artırma 29/8/980 günü aynı yer ve saatte en çok pey sürene yapılacaktır. İhale damga pulu ve dellaliye rusmu bedelleri müşteriye aittir. İlan olunur. 8/8/980

(Basın 5994-1093)

İLAN
SARIYER SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN
Dosya no: 980/783

Sarıyer Rumelihisarı mahallesi Mezarlık sokak 4 pafta 82 ada 10 parsel sayılı gayrimenkulün hissarı bulunan Hermine Mazlumyan adresinde bulunamadığından Mahkemezin 980/397 sayılı izaleyi şuyu davasındaki hak ve alacaklarını korumak üzere kendisine İstanbul Barosu Avukatlarından Oktay Uzunçarşılıoğlunun kayyım tayin edildiği ilan olunur. 22/8/1980

(Basın: 6000-1092)

---

25 ocak kararları, faiz kararnamesi ve sonrası

ERCAN ENÇ

5

Kararnamenin küçük ve orta işletmeleri silme yönünde bir etken olduğu noktasında genellikle birleşiliyor

Kredi faiz oranının yüzde 20'den yüzde 40'a çıkarılması tüm kesimlerce tepki ile karşılandı

Kararnameye karşı farklı tepkiler

Hükümet kararnamesinin küçük ve orta işletmeleri ortadan silme yönünde önemli bir etken olduğu noktasında genellikle birleşilmekte, ancak bu olgu çeşitli kesimlerce farklı farklı değerlendirilmektedir. İşte bu değerlendirmelerden birkaçı:

İBRAHİM BODUR (İSTANBUL SANAYİ ODASI MECLİS BAŞKANI)

"Faiz kararnamesi, 25 Ocakta alınan olumlu, üretimi artırıcı, duran yatırımları yeniden devreye alabilecek, enflasyonu da belli ölçüde dizginleyen kararlarla ve ekonomiyi düze çıkarma önlemleriyle uyumlu mudur? Bu kararname 'üretim yatırım merceğinden' ters görüntü vermektedir... Hangi yatırımcı bu koşullar altında yeni yatırımlara yönelebilir? ... İsim yapmış mücadele vermiş, büyük boyutlara ulaşmış sanayiciler için fazla yük doğmayabilir. Fakat ya orta ve küçük işletmeler ne olacaktır? Onlar adına tedirgin olmamak mümkün değildir."

ALİ KOÇMAN (TÜSİAD BAŞKANI)

"Faizlerin serbest bırakılması, banka kredilerinin pahalılaşmasına yol açacaktır. Akılcı düşünürsek alınan karar doğrudur. Çünkü bugün Türkiye gerek iç tasarrufu gerekse döviz gelirleriyle sanayinin bazı bölümlerini finanse edemez durumdadır. Türkiye'nin sinai yapısında adeta doğal bir tasfiye olayı cereyan ederken, bazı kuruluşların devre dışı kalması ve üretimlerinde düşmeler görülmesi olayını maalesef yaşayacağız. Ekonomi düzlüğe çıkarken bazı sıkıntılara katlanmak, geçmişin hatalarının bedelini ödemek gerekir... Faiz hadlerinin serbest bırakılmasını olumlu karşılıyorum."

NUH KUŞÇULU (İSTANBUL TİCARET ODASI BAŞKANI)

"Son faiz uygulaması 25 Ocak kararlarının tamamlayıcısı olarak gelmiştir... Ancak likidite sıkıntısı doruk noktaya varmıştır... Bundan sonra da sıkı bir para kredi politikası izlenmeye devam edilirse, üretim daha da düşecek ve ekonomi enflasyonist bir sürece tekrar itilecektir."

MURTAZA ÇELİKEL (İSTANBUL SANAYİ ODASI MECLİS ÜYESİ)

"Bu kararname bir vahşettir. Kararnamenin uygulamaya konulmasıyla şimdiye kadar 200 ailenin elinde bulunan ekonomi, şimdi 20 ailenin eline geçecektir... Bu kararname ile halka açık şirket diye bir şey kalmayacak, hisse senetleri gazete kağıdına dönecektir."

ŞABAN ÇAVUŞOĞLU (İSTANBUL SANAYİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI)

"Kredi faizlerinin serbest bırakılması ile fiyatlar artmayacaktır. Kararname ihracatı artıracaktır."

AHMET BİNBİR (OTOMOTİK SANAYİNDEN)

"Küçük sanayi üretim yapamazsa biz yaşayamayız. Biz kararnameyi endişeyle karşılıyoruz.

ALİ ŞAHSUVAROĞLU (İSTANBUL TİCARET ODASI BAŞKAN YARDIMCISI)

"Bankaların tutumu kararnameye aykırıdır. Devlet bankaları bu anlaşmadan çekilmeli, rekabete öncülük etmelidirler."

BİR SANAYİCİ

"Bankaların aldığı kararlara uymayanlar holding bankalarıdır. Onlar topladıkları mevduatları kendi işletmelerinde kullanacaklar. Kredi olsun da faizi ne olursa olsun diyorlar. Bu yol iyi yol değildir."

Bu arada bankalar aldıkları bir kararla daha önce vermiş oldukları kredilerin faiz oranını % 20'den % 40'a çıkardılar. Bu durum tüm kesimlerce tepkiyle karşılandı. Ayrıca özel bankaların mevduat karşılığı Merkez Bankasına yatırmak zorunda oldukları munzam karşılıkları yatırmadıklarını, bu durum kredi arzını artırdığı için herkesin bundan memnuniyet duyduğunu görüyoruz.

Kararnameye karşı bu farklı tepkileri genel bir değerlendirmeye tabi tutacak olursak şu sonuçlara ulaşabiliriz:

— Kredi darlığından ve dar para politikasından genel bir şikayet vardır.

— Genel olarak küçük ve orta işletmelerin tasfiyeye uğrayacağı noktası tespit edilmektedir.

— Bir kısım büyük sanayici, ezilen ezilsin, bu iyidir, nasıl olsa bize bir şey olmaz tutumu içindedir.

— Üretimleri geniş çapta küçük ve orta işletmelere bağlı büyük kuruluşlar da kararnameye karşı çıkmaktadırlar.

— Bazı büyük kuruluş temsilcileri, çok ucuza kredi almak varken, ne diye daha pahalıya alalım anlayışı ile, küçük ve orta işletmeleri ileri sürerek kredileri mümkün olduğu kadar ucuza kapatmak çabası içindedir.

— Küçük ve orta işletmelerin genel bir huzursuzluk içinde olduğunu görüyoruz. Ancak bunlardan bir kısmı kredilerin pahalılığını öne sürerken, kimisi kredi bulamamayı, kredi darlığını ön plana almaktadır.

—BİTTİ—

Belgelerle Sağlık Bakanlığı atamaları 3

AP Milletvekili, senatör ve il başkanlarının istekleri üzerine yapılan tayinler

49 tayinden 37'si AP'lilerin isteğiyle yapılmıştı

Sağlık Bakanlığında "Tam Gün" bilmecesinin yanısıra Bakanlık bünyesinde yapılan geniş çaplı tayinler sağlık elemanları içinde huzursuzluklara neden oldu. "Sağlık elemanları arasında huzursuzluk yarattığı" gerekçesiyle hakkında gensoru önergesi verilen Sağlık Bakanı İslamoğlu "Manevi baskı altında olmasına rağmen dışardan tayin yapmadığını" söyledi. İslamoğlu eski Bakan Mete Tan zamanında Sağlık Bakanlığına ihtiyacın çok üzerinde eczacı ve diş doktoru alındığını belirtti. Ancak "devletin hazinesini" düşündüğünü söyleyen Bakanın yaptığı çok sayıda tayinde çeşitli AP Milletvekilleri, AP heyetleri ve başka şahısların isteklerinin rol oynadığı, tayinlerin buna göre yapıldığı belgelendi. Aşağıda Sağlık Bakanlığı Zatişleri ve Muamelat Genel Müdür Vekili Mustafa Pınarcıoğlu'nun Sağlık Bakanının emri üzerine yaptığı tayinlerle ilgili raporları yayınlıyoruz. Tayin edilenlerin isimlerinin karşısında yer alan parantez içindeki isimler tayinin yapılmasını isteyen şahısları göstermektedir. Listelerde sadece, bu şekilde yer alan tayinleri açıklıyoruz.

Aşağıda Sağlık Bakanlığı Zatişleri Genel Müdür Başyardımcısı Mustafa Pınarcıoğlu'nun Sağlık Bakanına tayinlerle ilgili olarak 30 Kasım ve 1 Aralık 1979 tarihlerinde verdiği raporu yayınlıyoruz:

Belge 4:
30.11.1979 tarihli rapor
"Sayın Bakanım
29.11.1979 tarihinde vermiş olduğunuz emirleriniz aşağıya çıkarılmıştır.
Bilgilerinize arz ederim.
...

1) Konya Doğanhisar Nüfus Planlama hemşiresi iken Isparta Doğumevi hemşireliğine tayin edilen Tülay Örsöz'ün tayini iptal edilerek eski görevinde bırakılmıştır. (Sayın Ali İhsan Balım)

2) Adana Ceyhan Hükümet Tabibi Dr. Yaman Işık'ın Gümüşhane Kelkit Sağlık Ocağı Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Halit Dağlı- Adana AP Milletvekili)

3) Manisa Salihli Verem Savaş Dispanseri Sağlık Memuru Mehmet Kırova'nın Kayseri Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın Fethi Kemal Alpdoğan)

6) Sağlık Memuru Fahri Sivrikaya'nın Aydın Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın Nahit Menteşe- AP Aydın Milletvekili)

7) Manisa Salihli Devlet Hastanesi hemşire yardımcısı Elif Akkaya'nın Adana Göğüs Hastalıkları Hastanesine tayini yapılmıştır. (Sayın Dr. Fethi Kemal Alpdoğan)

8) Manisa Devlet Hastanesi hemşire yardımcısı Gülseren Taşdemir'in Kırklareli Devlet Hastanesi hemşire yardımcılığına tayini yapılmıştır.(Sayın Dr. Kemal Alpdoğan)

9) Muğla Halk Sağlığı Laboratuvarı sağlık memuru Ali Özsu'nun Ağrı Sosyalleştirme Bölgesi sağlık memurluğuna tayini yapılmıştır. (Sayın Dr. Fethi Kemal Alpdoğan)

10) Muğla Çocuk Bakım Yurdu hemşiresi Özenç Özsu'nun Ağrı Sosyalleştirme Bölgesi hemşireliğine tayini yapılmıştır (Sayın Latif Sakıcı-Muğla İl Başkanı)

11) Balıkesir Edremit Belediye Tabibi Dr. Mustafa Aydın'ın Ordu Mesudiye Sağlık Ocağı Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Hüsnü Yılmaz - AP Balıkesir Milletvekili)

12) Balıkesir Havran Sağlık Merkezi Diştabibi Tarık Kökten'in Ağrı Merkez Sağlık Ocağı diştabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Engin Tanrıverdi)

14) Altıntaş Hükümet Tabipliğine Dr. İsmail Akalın'ın tayini yapılmıştır. (Çalışma Bakanı)

17) Atatürk Sanatoryumu eczacısı Baker Askeri Yücel'in aynı kurum başeczacılığına tayini yapılmıştır. (Sayın Turgut Yücel- AP Gümüşhane Milletvekili)

18) Şişli Hastanesi KBB asistanı Dr. Salih Çetinkaya'nın Ankara Hastanesi asistanlığına tayini yapılmıştır.

19) Ankara Hastanesi KBB asistanı Dr. Abdülkadir Akgül'ün Şişli Hastanesi asistanlığına tayini yapılmıştır. (Sayın Mustafa Deliveli - AP Hatay Senatörü)

Belge 5:
1.12.1979 tarihli rapor,
"Sayın Bakanım,
30.11.1979 tarihinde vermiş olduğunuz emirleriniz aşağıya çıkarılmıştır.
Bilgilerinize arz ederim.
....

1) Seyitgazi ilçesi Hükümet Tabipliği gezici sağlık memuru Ahmet Uluçelebi'nin Bingöl Sosyalleştirme Bölgesi Sağlık memurluğuna tayini yapılmıştır. (Eskişehir Milletvekili Sayın Dr. Yusuf Bey)

2) Muğla Yatağan Sağlık Merkezi Tabibi Dr. Metin Bildirici'nin Erzurum Karasu Merkez Sağlık Ocağı Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Muğla İl Başkanı Sayın Latif Sakıcı)

3) Çanakkale Lapseki Hükümet Tabibi Dr. Hasan Sezer Bitlis Hizan Merkez Sağlık Ocağı Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın İrfan Bersay - AP Çanakkale Milletvekili)

4) Manisa Salihli Devlet Hastanesi diştabibi Haluk Demirci'nin Sivas Ulaş Sağlık Ocağı diştabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Fethi Kemal Alpdoğan)

5) Muş Devlet Hastanesi Baştabibi Şerafettin Bilginer'in Mardin 1 No'lu Sağlık Ocağı Baştabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Kasım Emre - AP Muş Milletvekili)

10) Eczacı Öner Yavuz'un İzmir Merkez Hükümet Tabipliği eczacılığına tayini yapılmıştır. (Sayın Erol Yavuz)

11) Dr. Celal Yeşiloğlu'nun Samsun Merkez Kutlukent Sağlık Ocağı Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Mustafa Dağıstanlı- AP Samsun Milletvekili)

12) Hemşire Aynur Özkan'ın Mardin'den Aydın Doğumevi hemşireliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Nahit Menteşe)

13) Ankara Numune Hastanesi Baştabip Muavini Dr. Nevzat Manavbaşı'nın Çorum'a yapılan tayini iptal edilerek Ankara Çankaya Hükümet Tabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Oğuz Aygün- AP Ankara Milletvekili)

14) Uşak Banaz Sağlık Merkezi hemşire yardımcısı Yurdanur Akıncı'nın Isparta Devlet Hastanesi hemşire yardımcılığına tayini yapılmıştır. (Sayın Yakup Üstün Isparta Milletvekili)

(Belgede yapılan tırnak işaretiyle yine Yakup Üstün'ün isteği üzerine yapıldığı anlaşılan Uşak'la ilgili aşağıdaki tayinler yer almaktadır):

15) Uşak Banaz Hükümet Tabipliği sağlık memuru Mehmet Samancı'nın Hakkari Valiliği emrine tayini yapılmıştır.

16) Uşak Devlet Hastanesi hemşiresi Ayşe Yıldırım'ın Gaziantep Devlet Hastanesine tayini yapılmıştır.

17) Uşak Devlet Hastanesi hemşiresi Ayşe Samancı'nın Hakkari Valiliği emrine tayini yapılmıştır.

19) Isparta Halk Sağlığı Laboratuvarı kimyageri Metin Yeldan'ın Tokat Halk Sağlığı laboratuvarına tayini yapılmıştır. (Sağlık Sadık Yağcı)

20) Isparta Çocuk Bakım Yurdu Sosyal Hizmet Mütehassısı Mehmet Emin Ekinci'nin Yozgat Göğüs Hastalıkları Hastanesine tayini yapılmıştır. (Sayın Dr. Sadık Yağcı)

21) Isparta Çocuk Bakım Yurdu Sosyal Hizmet Mütehassısı Süha Ünal'ın Mardin Devlet Hastanesine tayini yapılmıştır. (Sayın Dr. Sadık Yağcı)

22) Isparta Çocuk Bakım Evi Sosyal Hizmetler Mütehassısı Ramazan Balcı'nın Erzincan Devlet Hastanesine tayini yapılmıştır. (Sayın Dr. Sadık Yağcı)

23) Erzurum Numune Hastanesi Müdür Muavini Lütfi Süvarioğulları'nın Balıkesir Burhaniye Devlet Hastanesi Müdür Muavinliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Rıfkı Danışman - AP Erzurum Milletvekili)

24) Balıkesir Savaştepe Sağlık Merkezi diştabibi Gökhan Göktürk'ün Kumluca Devlet Hastanesi Baştabipliğine tayini yapılmıştır. (Sayın Sadık Erdem AP Antalya Milletvekili)

26) Bursa sağlık memuru çevre sağlığı teknisyeni Ahmet Demirel'in Mardin Valiliği emrine tayini yapılmıştır. (Sayın Ahmet Karayiğit - AP Afyon Senatörü)

Belgeler: 30.11 ve 1.12.1979 tarihli raporlardaki tayinler

17- Uşak devlet hastanesi hemşiresi Ayşe Yıldırım'ın Gaziantep Devlet hastanesine tayini yapılmıştır.

18- Uşak Banaz Bahadır köyler grubu köy ebesi Gül... Perişan Temel'in Erzurum Valiliği emrine tayini yapılmıştır.

19- Isparta halk sağlığı labratuvarı kimyageri Metin Yeldan'ın Tokat halk sağlığı labratuvarına tayini yapılmıştır.

1.12.1979

SAYIN BAKANIM

30.11.1979 tarihinde vermiş olduğunuz emirleriniz aşağıya çıkartılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

3- Çanakkale Lapseki Hükümet Tabibi Dr. ...

4- Manisa Salihli Devlet Hastanesi Diş Tab...

Mustafa Pınarcıoğlu
Zatişleri ve Muamelat
Genel Müdür Başyardımcısı

1.12.1979 tarihli belgede tayinlerin yanındaki işaretler ve notlar Sağlık Bakanı İslamoğlu'na aittir. Bakan aracılar vasıtasıyla yapılan tayinlerin karşısına çarpı işaretleri ve notlar koymuştur. Listeyi bizzat tekrar incelemiştir.

YARIN: 2, 5, 6, 7-7 Aralık tarihli raporlar ve tayinler

BAKIRKÖY BİRİNCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

980/550

Bir borçtan dolayı ipotekli olup satışına karar verilen Bakırköy Cevizlik Mahallesi E. Vapur iskelesi Y. Sakızlıyalı ve Banyolar Sokağında kain tapunun 13 pafta 65 ada 6 parsel sayılı 10/200 arsa paylı 4 kat 17 nolu meskenin tamamı Bakırköy 1. İcra Memurluğundan açık artırma suretiyle satılacaktır.

İMAR DURUMU: İstanbul Belediyesi İmar ve Planlama Müdürlüğünün 10.4.1980 tarih ve 1416 sayılı imar durumu belgesinde: Bina yüksekliği 15.50 m. bina derinliği, önbahçe, yan bahçe, arka bahçe mesafeleri, kroki gibi ve bitişik nizam şeklinde inşaata müsade edilmiştir.

GAYRİMENKULÜN EVSAF VE KIYMETİ: Satışa arz edilen gayri menkule Bakırköy. Cevizlik Mahallesi Sakızlı Yalı Sokağı ile, Banyolar Sokaklarının birleştiği köşe başında 13 pafta 65 ada 6 parsel sayılı arsa dahilinde 30 nolu ve ÖZARAR isimli B.A; Kargas kargir inşaatlı apartmanın dördüncü katında 10/200 arsa paylı (17) Nolu dairesidir.

Dairede: Girişte bir antre, büyük bir hol, sağında (L) şeklinde bir salon yanında bir oda, holden bir kapı ile bir koridora geçilmekte ve burada bir banyo alaturka bir tuvalet büyük bir yatak odası ve koridorun nihayetinde oldukça geniş bir mutfaktan ibaret olup Nafi sahası takriben 70 M2. civarında bulunmaktadır. Dairenin bütün çevresi balkonla çevrilmistir.

Dairede: Antre, koridor ve banyo zeminleri karo siman mozaik diğer bilumum zeminler parke döşelidir dairenin bilumum duvarları kağıt kaplıdır. Banyoda: Gömme bir küvet, bir lavabo, bir klozet mevcut olup duvarları 1.55 m. irtifaına kadar mavi renkli fayansla kaplıdır. Sıhhi malzemeler birinci sınıftır.

Mutfakta: Sabit beton tezgah, üzeri ve cephesi dört sıra fayans kaplı altında ve cephe duvarında dolapları bulunmaktadır. **Apartman inşaatında kullanılan malzeme ve işçilik birinci sınıf olup Kalorifer, Elektrik ve Su, mevcuttur,**

Sonuç olarak: Apartmanın mevkii imar durumu tarzı inşaası ve kıymete, müessir bütün hususlar gözönünde tutularak bugünkü emsal alım satım rayicine göre dördüncü katta 10 / 200 Arsa paylı 17 Nolu dairenin tamamına (2.100.000.00) İkimilyon yüzbin lira kıymet taktir edilmiştir.

SATIŞ ŞARTLARI:

1- Satış 17.10.1980 Cuma günü saat 11.30'dan 12.00'ye kadar Bakırköy 1. İcra Dairesinde açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin % 75'ini ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şartı ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartıyla 27.10.1980 Pazartesi günü 11.30-12.00'de açık artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartiyle en çok artırana ihale olunur.

2- Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin % 10'u nispetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lazımdır. Satış peşin para iledir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellaliye resmi ihale pulu, tapu harc ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3- İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (+) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile on beş gün içinde dairemize bildirmeleri lazımdır; aksi taktirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4- Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İcra ve İflas Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve % 10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5- Şartname, ilan tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği taktirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6- Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak isteyenlerin 980 / 550 E sayılı dosya numarasıyla memurluğumuza başvurmaları ilan olunur. 19.8.1980

(+) Ilgililer tabirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 6042-1122)

ÜSKÜDAR 1 NCİ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

Sayı: 979-37 Satış

Agop Pehlivanoğlu. Suzan, Dikran, Mishak, vs.nin hissedarı olduğu Üsküdar Bulgurlu Mahallesi, Şeker Kayamaslağı Sokağında kain 70 pafta, 84 ada, 7 parsel sayılı 2473 M2, sahalı bahçeli ev, mahkemece verilen izaleyi şuyu kararı gereğince açık artırmaya çıkartılmıştır.

MUHAMMEN KIYMETİ: Bilirkişiler tarafından verilen raporda arsa için 1.978.400.00 TL. mesken binası için 27.000 TL, samanlık binası için 20.000 TL, ahır binası için 35.000 TL olmak üzere toplam 2.060.400.00 (ikimilyon altmış bin dörtyüz lira) kıymete mütehamil olduğu açıklanmıştır.

HALİ HAZIR DURUMU: Bilirkişilerden alınan raporda açıklandığı üzere taşınmaz üzerinde halen birbirlerine bitişik durumda 5.50X6.20 M2 iki katlı ev, 5, 60X9.20 M2, samanlık, ve 7.2X12.25 M2, ahır bulunmakta mesken olarak kullanılan evin zemin kat dış duvarları kargir, 1 nci kat taşıyıcı sistemi ise ahşap, aşırı derecede yıpranmış ve bakımsız durumda olan binada toplam 3 oda, 1 hol, mutfak ve hela bölümleri bulunmakta, çatısı Marsilya kiremiti ile örtülü olduğu, samanlık ve ahır binaları yığılma kargir olarak inşaa edilmiş, çatıları alaturka kiremitle örtülmüş, tek katlı basit yapılar olup harap vaziyette oldukları, taşınmazın bahçe kısmında 15 kadar meyve ağacı ile bir de kuyu bulunduğu, açıklanmıştır.

İMAR DURUMU: İstanbul Belediyesi, İmar Müdürlüğünün 27.9.1979 gün ve 5817 sayılı yazısına göre 2.4.1971 tastik tarihli ve 1-5000 ölçekli Çamlıca imar planında üniversite sahasında kaldığından imar kanununun 33 ncü maddesine tabi bulunduğu ve bilahare alınan cevapta imar durumunda bir değişiklik olmadığı açıklanmıştır.

BİRİNCİ AÇIK ARTIRMASI: 1.10.1980 Çarşamba günü saat 10.00'dan 10.30'a kadar, yapılıp muhammen kıymetinin yüzde yetmiş beşini bulduğu taktirde o gün kati ihalesi icra kılınacak, aksi taktirde satış on gün uzatılarak

İKİNCİ AÇIK ARTIRMASI: 10.10.1980 Cuma günü saat 10.00'dan 10.30'a kadar yapılıp o gün en çok artırana kati ihalesi icra kılınacaktır.

İşbu gayrimenkul üzerindeki ipotekli alacaklılarla diğer alakadarların faiz masraf, hususu ile alacaklarına ait belgelerini on beş gün içinde satış memurluğuna ibraz etmeleri aksi halde tapu sicili ile hakları sabit olmadıkça satış bedelinin paylaştırılmasından hariç bırakılacaklardır, birikmiş vergiler satış tarihine kadar icare borcu hissedarlara tapu harcı tellaliye resmi, ihale pulu ve taviz bedeli müşteriye aittir, satış peşin para ile icra iflas kanununun ve tapu kaydının mucibince yapılır. Şartname ilan tarihinden itibaren herkesin kolayca görüp okuyabileceği mahkeme koridorundaki hususu tahtaya asılmıştır, şartname örneğinden almak isteyenlerin 1600 kuruşluk pul gönderdiklerinde bir örneği gönderilecektir, müşteri talep ettiği taktirde, satış bedelini yatırmak üzere 20 gün mehil verilir fazla bilgi almak isteyenlerin 979-37 sayılı satış dosyalarını tetkik edebilirler, müşterilerin yazılı gün ve saatte muhammen kıymetin yüzde onu nispetinde teminat akçeleri ile birlikte satışın yapılacağı Üsküdar 1 ci Sulh Hukuk Mahkemesi kaleminde hazır bulunmaları ilan olunur. 6.8.1980

(Basın: 6043-1121)

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Bay SS' in ifşaatları

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu, Ali Yurtaslan' ını itiraflarıyla ilgili bir "ifşaatta" bulundu. Şöyle başlıyor:

– Bir süreden beri bir gazetede "İtiraf" adı altında yazılar yayınlanmaktadır. Zaman zaman partimizi ilgilendiren konuları da içine alan iddialarla ilgili olarak...

– Zaman zaman mı partinizi ilgilendiriyor?

– Evet. İddialarla ilgili olarak bu gazeteyi ciddiye almadığımız için bir cevap vermemiştik...

– Daha ilk günü "İftiradır" diye bildiri yayınlamıştınız.

– Eh işte, bir kere mecburen...

– Sonra Hergün gazetesinde Şeytan Üçgeni falan, diziler...

– Bir de o oldu, başka cevap vermedik.

– Peki şimdi niye cevap veriyorsunuz?

– Konuyla ilgili olarak iki İstanbul gazetesinde itirafı yaptığı iddia edilen kişiyle hem de yurt dışında yapılan röportajlar yayınlandı. Bu durum karşısında ayrıntılı açıklamayı daha sonraya bırakmak üzere kamuoyuna işin gerçeğini duyurmayı zaruri gördük.

– Bugüne kadar yaptığınız açıklamalar işin gerçeği değil miydi?

– Gerçekti ama şimdi söyleyeceklerim daha gerçek.

– Peki bu itiraflara ne diyorsunuz? Doğru mu yalan mı?

– Hayır, iddia edilenlerin aklı başında bir parti sorumlusunun yapması bir yana, hayal etmesi bile bir çılgınlıktır.

– Yani, bu iddialar doğruysa partinizin sorumlularının aklı başında olmadığı ve çılgın olduğu mu anlaşılacak?

– Evet, yani hayır. Ne münasebet. Doğru değil ki.

– Ama birçokları kanıtlandı. Örneğin Mamak Cezaevinden kaçış olayı. Sıkıyönetim bildirisiyle açıklandı.

– Bırakın canım, bunları açıklayanlar zaten çürük yumurtaydı. Siz şimdi benim anlatacaklarımı dinleyin.

– Dinliyorum.

– Bu itirafın CHP ileri gelenleri tarafından tertiplendiği yolunda resmi bir itiraf da bizim elimizde bulunmaktadır. Halen bir noterde saklıdır.

– Niçin açıklamıyorsunuz?

– Elimizde var dedik ya, açıklayacağız da ne olacak? Zamanı gelince gerekirse açıklarız.

– Noterdeki bu belge de Yurtaslan'ın anlattıklarının yalan olduğu mu ispatlanıyor?

– Orası mühim değil, mühim olan bunun itirafının nasıl alınmış olduğu. Bu itiraf haziran ayında notere tevdi edilmiştir.

– Yurtaslan'ın itirafları Aydınlık'ta 29 Temmuzda yayınlanmaya başladı. Haziran ayında notere yazı veren adam, temmuz sonunda Aydınlık'ın böyle bir yayına başlayacağını mı bildirmiş?

– Öyle değil, tabii ki bu önceden bilinmez.

– Bu adam neden resmi makamlara haber vermemiş de, notere gitmiş? Sonra da size gelmiş?

– Orasını bilemem. Hem bunlardan size ne? Ben size bu itirafın nasıl alındığını anlatıyorum, siz onu dinleyin.

– Dinliyorum.

– Hasan Fehmi Güneş zamanında kurulan bir işkence timi MHP aleyhinde ne kadar dedikodu, söylenti varsa hepsini bir dosyada topladı. Buna bazı mahkeme ifadelerini de çeşni olarak serpiştirip dosya haline getirdi. Bunlar Ankara Güvercinlik'te Jandarma Komando Alayında çalışıyorlardı. Eski Sıkıyönetim Komutanına da nüfuz ederek bunların kendi emrinde çalışmasına ikna ettiler. Böylece hazırlanan dosyayı üzerine ihale edecek bir kişi arıyorlardı. Ali Yurtaslan'ı buldular. ona imzalattılar.

(Bay SS'in İfşaatlarının Devamı Yarın)

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

SOLDAN SAĞA 1) Bir şeyin inanca altına alınması. 2) Gelir getiren mülk–Pozitif elektrot 3) Karadenizli yurttaşlara deniz–TERSİ kuş ismi–Yemin 4) TERSİ köy işlerinin görülmesi için köylüden alınan para–Yapım 5) Salıverme–TERSİ olur mu anlamında kullanılır. 6– Bir bayan ismi–Tersi her ne halde ise anlamında kullanılır. 7) TERSİ bir diş–Bir erkek adı–TERSİ bir emir 8) Bir çiçek türü.

YUKARIDAN AŞAGI: 1) Kendini savunacak aracı olmayan 2) TERSİ bir yabancı bayan adı–Sıkıntı 3) Bir yeri aceleyle terketmek. 4) Bir tür bitki 5) Baston–Bir temel besin maddesi 6) Bir emir–TERSİ bağışık 7) TERSİ Yemen'in başkenti–Hayatta 8) TERSİ bir yön–Kardeş karılarından her birinin ötekine göre adı. 9) Bir hayvan 10) TERSİ görünüş 11) TERSİ sıkıntı ve sıkıntılık belirten deyim (iki kelime) 12) Bir spor kolunda sporcuları yetiştiren kimse.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Varoluşçuluk 2) Arafat-efulU 3) Zan-Mart-Sur 4) Etamin 5) Tm-Ta-Teşmil 6) Mala-kafU-Na 7) Emi-yA-İr-İm 8) kamnaltlafsA.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Vazetmek 2) Aratmama 3) Rana-liM 4) Of-Mia 5) Lamia-yA 6) Utan-Kal 7) tA 8) Çetrefil 9) Uf-Şura 10) lusuM 11) Ulu-iniS 12) Kurulama.

DÜNYAYA BAKIŞ

SOVYET VE İSRAİL SALDIRISINA KARŞI

Ortadoğu petrol ulaşım hatları yeniden düzenleniyor

Ortadoğu'daki petrol boru hatları haritası

- **Petrol üreticisi Arap ülkeleri brüt petrolü Kızıldeniz' den Akdeniz' e nakletmek amacındalar**
- **Suriye-Lübnan üzerinden geçen boru hatları önemini kaybetti**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Ortadoğu bölgesinin önemi onun jeo-stratejik öneminden olduğu kadar petrol yatağı olmasından da geliyor. Sovyetler Birliğinin sıcak denizlere sarkma stratejisini askeri gerekçelerle açıklayan uzmanlar, Kremlin'in Ortadoğu'yu hegemonya altına almak isteğini de esas olarak ekonomik gerekçelere dayandırıyorlar.

Ortadoğu ülkeleri de, siyasi ve askeri ittifaklarını bu gerçeğe göre düzenlemeye çalışırken, kısa vadede de siyonist İsrail yönetiminin saldırganlığını hesaba katarak çeşitli önlemler alıyorlar.

ABD ve Batı Avrupa dahil bütün endüstriyel ülkelerin can kaynağı olan petrol alanları, bütün savunma önlemlerinin düzenlenmesini tayin ediyor. Bu nedenle petrol üreticisi Arap ülkeleri özellikle hava ve deniz savunmalarını güçlendirmek amacıyla ABD ve Batı Avrupa'dan askeri araç-gereç yardımı talep ediyor. Bu önlemlerin yanı sıra, Arap ülkeleri, tek ve temel gelir kaynakları olan petrolü en iyi şekilde değerlendirmek ve korumak için petrol ulaşım hatlarına özel önem gösteriyor.

Arap ülkelerinin petrol ulaşım hatları, boruları, savunma önlemleri saldırı gelebilecek iki merkeze göre düzenleniyor: Kısa vadede siyonist saldırı, orta ve uzun vadede Kuzeyden Sovyet saldırısı.

İran'daki son olaylardan sonra, petrol üreticisi ülkeler, petrol gelirlerinin tıkanmaması için ulaşım hatlarını askeri gerekçelere uygun olarak yeniden düzenlemeye başladılar.

1973 savaşından sonra Ortadoğu ülkeleri bölgenin artan jeostratejik önemine uygun olarak daha önceki boru hattı haritasını büyük ölçüde değiştirdiler. Zaten Ortadoğu'da ilk boru hatları haritasını İngiliz ve Fransız sömürgecileri çizmişti.

1973 Ekim savaşından önce döşenen son boru hattı ise (Suudi Arabistan'ın "Tapline'ı) 1950 yılında işletmeye açılmıştı.

Petrol üreticisi Arap ülkelerinin temel olarak iki sorunu bulunuyor: 1) Petrolü en kestirme yoldan tüketim merkezlerine göndermek 2) Petrolü gideceği yere en güvenli şekilde ulaştırabilmek.

Örneğin, 1973 öncesinde bu iki koşula en uygun olan yol, Suudi Arabistan ve Irak'ın, İsrail'in hemen kuzeyinden Suriye'den Lübnan'a denize ulaşan yoldu. Ancak uzmanlar bu yol 'Sürekli savaş bölgesi' üzerinde bulunduğu için, yeni bir kanal aramak zorunda kaldılar.

Arap ülkelerinin 1973 savaşından sonra inşa ettikleri üç yeni petrol ulaşım hattı brüt petrolü Kızıldeniz'den Akdeniz'e aktarmayı amaçlıyor.

Riyad yönetiminin döşediği 'Transarabique' petrol, gaz boru hattı, Iraklıların gerçekleştirdiği "Stratejik" hat, ve nihayet Mısırlıların SUMED (Süveyş-Akdeniz) boru hattı, Körfezin petrolünü Akdeniz limanlarına taşıyor.

Iraklılar ise, Kerkük bölgesinden çıkan petrolü, Türkiye üzerinden Akdeniz'e aktarıyorlar. Bağdat yönetiminin son olarak Suriye ile arasının açılması ve kuzey hattını daha güvenlikli bulması, Irak ile Türkiye arasındaki dostluğu da güçlendiriyor. Üstelik Irak'ın güneyde Kuveyt ile İran arasında, Basra Körfezi kıyısında çok küçük bir sahil şeridine sahip olması da Bağdat yönetimini daha çok kuzeyden petrol taşımaya yöneltiyor.

Lissaridis' e suikast girişiminin yankıları

Lissaridis muhabirimiz Erdoğan Özbalıkçı ile.

Erdoğan Özbalıkçı (Lefkoşe)

Pazar akşamı Lissaridis'e karşı düzenlenen suikastin yankıları sürüyor. Rum tarafındaki bütün siyasi güçler suikast olayını kınarken, Lissaridis, suikastin arkasında EDEK'in Kıbrıs konusunda izlediği politikadan rahatsız olanların bulunduğunu söyledi.

Şimdiye kadarki veriler, suikast olayının kimler tarafından düzenlendiğini aydınlatmıyor. Ancak suikast girişimi Rum tarafındaki siyasi liderler arasındaki mücadelenin kızışmasına yol' açtı.

Batı yanlısı Kleridis yaptığı açıklamada suikast girişiminin arkasında seçimlerin yapılmasını istemeyen güçlerin olduğunu söyledi. Başpiskopos Hrisostomos ise Kıbrıs'ta taviz sağlamaya çalışan güçlerin yurtsever güçleri sindirmeye çalıştıklarını savunurken, AKEL, suikastçilerin arkasında emperyalizmin olduğunu ileri sürdü.

Kipriyanu ise suikast gecesinde yaptığı açıklamada olayı kınayarak suçluların cezalandırılması için polise talimat verdi.

Suikastin düzenlendiği gece Lissaridis'in evinde Filistin Kurtuluş Örgütü üyelerinin de bulunması, suikast girişiminin arkasında İsrail'in de bulunabileceğini düşündürüyor. Lissaridis' in FKÖ ile yakın ilişkileri olması ve İsrail'le arasındaki çelişmeler dolayısıyla, bu görüşün güçlü olduğu da savunuluyor.

Kipriyanu, toplumlararası görüşmeler konusunda iyimser

LEFKOŞE (ÖZEL)

Yunanistan hükümetinin çağrılısı olarak Atina'da bulunan Rum Yönetimi Başkanı Kipriyanu, hükümet yetkilileri ve siyasi parti temsilcileriyle yaptığı temasları tamamlayarak Kıbrıs'a döndü.

Kipriyanu son görüşmelerini Yunanistan İç Komünist Partisi lideri Troglopulos ve Demokratik Sosyalist Partisi Başkanı Pezmazoğlu ile yaptı.

Rum Yönetimi Başkanı Kipriyanu Atina' daki temaslarında olumlu sonuçlar aldığını açıkladı.

Açıklamasında toplumlararası görüşmeler konusuna da değinen Kipriyanu "Amacımız, ilerleme kaydedilmesi için Kıbrıs sorununun özü konusunda yoğun görüşmelerin sürdürülmesidir" dedi.

Kipriyanu iki bölgeli federal bir çözüm ve zirve anlaşmaları çerçevesinde Rum tarafının elinden geleni yapacağını öne sürdü.

Kipriyanu, bir soruya karşılık verdiği cevapta Kıbrıs sorununun Birleşmiş Milletler gündeminde bulunduğunu ve toplumlararası görüşmelerin yine çıkmaza girmesi halinde, sorunun kasım ya da aralık ayında BM Genel Kurulunda görüşülebileceğini kaydetti. Rum yönetimi lideri, buna rağmen görüşmelerde önyargılı hareket etmek istemediğini söyledi- Masa başına iyiniyetle gittiklerini, başarı sağlanması halinde durumun çok değişeceğini savundu.

Şişli MHP'de...

(Baştarafı 3. Sayfada)

revlilerinin ortaklaşa düzenledikleri aramada MHP Şişli İlçe binasında silah, küçük kağıtlara yazılmış bazı not ve isim listeleri ile gazetelerden kesilmiş DİSK eski Genel Başkanı Kemal Türkler'in fotoğrafı bulunmuştu. Aynı katta bulunan diğer odalar ise kilitli olduğu için aranamamıştı.

Aramadan birkaç gün sonra 22 Temmuz günü de Kemal Türkler, Merter Sitesinde öldürüldü.

İstanbul'da birçok cinayetin MHP İlçe Teşkilatlarında planlandığı, silahların buralarda saklandığı ve cinayetlerden sonra silahların tekrar buralara getirildiği, gerek yakalanan sanıkların kendi ifadelerinden, gerekse güvenlik görevlerince yapılan aramalarda bulunan silah, patlayıcı madde, isim listelerivb. delillerle açığa çıktı.

Kemal Türkler cinayetinin de diğer önemli kişilerin öldürülmesinin planlandığı merkez olan MHP Şişli İlçe Teşkilatında planlandığı izlenimi güçleniyor.

MHP ŞİŞLİ GENÇLİK TEŞKİLATI MİLYONLUK HARAÇ ALIYOR

MHP Şişli Gençlik Teşkilatına bağlı olarak çalışan komandolar, bir yurttaştan önce 5 milyon, sonra 3 milyon lira haraç istedikleri, bu paranın MHP Şişli Gençlik Kolları binasında teslim edilmesini emrettikleri bildirildi. İstenilen paranın ancak 800 bin lirasını bulabilen yurttaşın, parayı MHP Şişli Gençlik Kollarına teslim ettiği, ölümle tehdit edildiği için durumu adli makamlara bildiremediği belirtiliyor.

Bir okuyucumuzun bildirdiğine göre, kısa bir süre önce bir yurttaşın iş yerine gelen silahlı [illegible] milyon lira haraç [illegible]tedi. Yurttaş bu parayı bulmasının mümkün olmadığını bildirmesi üzerine ölümle tehdit edildi. Bu durum üzerine iş yerini kapatarak evinden dışarı çıkmadı. Aradan kısa bir süre geçti. Aynı şahıslar evine geldiler. Kendisine kazancını araştırdıklarını, 5 milyondan vazgeçtiklerini ancak 3 milyon lirayı verebileceğini tespit ettiklerini belirten kişiler bu parayı MHP Şişli Gençlik Teşkilatına getirmesini aksi taktirde son şansı olduğunu bildirdiler. Kendilerini şikayet etmeye kalktığı taktirde de öleceğini belirttiler.

Bu durum üzerine yurttaş, borç dert 800 bin lira bulabildi ve istenilen yere götürerek teslim etti.

MİNİBÜS SAHİPLERİNDEN DE HARAÇ ALMIŞLARDI

Şişli, Mecidiyeköy ve çevresinde cinayet, bombalama, kahve tarama gibi eylemleri düzenliyen MHP'li komandolar, aynı zamanda esnaftan haraç alma, zorla Hergün gazetesi satma gibi eylemleri de güncelleştirdiler. Bir süre önce de Mecidiyeköy-Topkapı hattında çalışan minibüs şoförlerinden 1000'er lira haraç istenmişti. Bu parayı veremeyen şoförler, aralarında oluşturdukları bir heyeti MHP Şişli İlçesine göndermişlerdi. Bu heyetle ilçe yetkilileri arasında yapılan toplantıda yetkililer, "Partinin ihtiyaçları olduğu için bir defaya mahsus olmak üzere aldıklarını belirtmişlerdi. Şoförlerden alınan bilgilere göre, bu anlaşmadan sonra haraç istemediler. Yine Mecidiyeköy'de bir mühendisin yazıhanesine gelen silahlı komandolar 10 bin lira alarak gittiler. Tüm bu eylemlerin başında Recep Öztürk bulunmakta[illegible] Mecidiyeköy Ortaklar Caddesini kurtarılmış bölgeleri yapacaklarını ilan eden şebeke, kısa bir süre önce caddenin girişinde Recep Öztürk'ün açtığı manav dükkanını toplanma ve kontrol noktası olarak kullanıyorlar.. Gündüzleri köşe başlarında nöbet tutan komandolar, geceleri bu manav dükkanında silah söküp takma eğitimi de yapıyorlar.

Dünyanın...

(Baştarafı 3. Sayfada)

larak da 15 bin lira talep ediyoruz. İşveren ise yüzde 20 zam ile 8 bin lira veriyor. Ayrıca ikinci yıl için yüzde 45 zam ile 5 bin lira zam istiyoruz. Diğer isteklerimiz net 500 lira aile yardımı, 1750 lira yakacak yardımı, 1500 lira da yol parası istiyoruz." İşçiler istekleri yerine getiriline kadar grevi sürdüreceklerini de sözlerine ekliyorlar.

GREV ÇADIRINDA DÜĞÜN

Grev devam ederken grevci işçilerden Fatma Eren ve Faruk Metin düğünlerini grev çadırında arkadaşları ile birlikte yaptılar. Yeni çiftin grev yerinde düğünleri yapılırken grev önlüklerini giyerek grev gözcülüğü yaptılar.

Beheşti...

(Baştarafı 3. Sayfada)

rine karşı yürüttüğü eylemleri, gerekse CİS'in bu örgüte karşı yurt dışında yürüttüğü mücadeleyi kamuoyundan gizleyen devlet organları içinde yer alan Cumhuriyetçi İslam Partisi Başkanı Ayetullah Beheşti yanlısı kişilerin tutumlarını protesto ederek, istekleri yerine getirilinceye kadar oturma grevi eylemini sürdüreceklerini belirttiler. CİS'e bağlı öğrenciler hükümetten şu taleplerinin yerine getirilmesini istiyorlar:

1 - Olayın sorumlularının açıklığa kavuşturulması için kanuni yollarla girişimde bulunmak.

2 - Olayda yaralanan, ameliyat yapılması gereken arkadaşlarının tedavisi için hükümet ve yetkililerin girişimde bulunması.

3 - Olay haberi ve olay amillerinin mahiyeti Devrimin Sesi Radyosu ve televizyonundan, yayınlanması ve iletişim araçlarıyla halka duyurulması.

AP Diyarbakır...

(Baştarafı 3. Sayfada)

başı Mahallelerinde meydana gelen olayda Cuma Kaynak adlı bir işçi tabancalarla vurularak öldürüldüler. Yetkililer, öldürülen bakkalın üzerinde bir tabanca ve 2 şarjör bulunduğunu, katillerin tespitine çalışıldığını belirttiler.

ADANA'DA POLİS OTOSUNU TARAYANLARDAN BİRİ YAKALANDI

Adana'da 1 Ağustos 1980 günü polis otomobilini tabancalarla tarayan, polis memuru İzzettin Ağca'yı öldüren ve polis memuru Güner Usta'yı yaralayan saldırganlardan sanık Serdar Sarıgül'ün yaralı olarak yakalandığı açıklandı. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı tarafındanyapılan açıklamada diğer sol görüşlü saldırganlardan Vevis Sami Türkmen ile Mehmet Ayyıldız'ın da aranmasına başlandığı belirtildi. Sanıkları gören ve yerini bilenlerin güvenlik kuvvetlerine haber vermeleri istendi.

MHP'LİLER AYDINLIKEVLER'DE BİR KAHVEYİ TARADI

Ankara'nın Aydınlıkevler semti 8. duraktaki Köşk Kıraathanesi MHP'li komandolar tarafından bombalandı. Saat 20.30 sularında yapılan bombalı saldırıda kahvede garson olarak çalışan Yalçın adlı genç öldü ve Hüseyin adlı yurttaş da yaralandı.

Bombalama olayını yapan komandoların daha sonra Melip Toprak'a saldıran şahıslara benzediği ve Hasköy'e kaçtıkları belirtildi.

Bu arada Aktepe Havacılar Sitesi de önceki gece Saat 23.30 sıralarında tarandı. Olayda binanın camları kırıldı. Binayı tarayan MHP'liler olaydan sonra kaçtılar.

ABİDİNPAŞA'DA BİR GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

Ankara Abidinpaşa'da dün saat 13.30 sıralarında Vural Arıkaya adlı gence kimlikleri belirlenemeyen 3 kişi tarafından ateş açıldı. 11 kurşun yarası alan genç olay yerinde hayatını kaybetti. Saldırganların yakalanması için semtte operasyonlar yapıldı.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığının bir haberimizle ilgili açıklaması

HABER MERKEZİ

ADANA-K.Maraş-G. Antep-Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi Müdür Vekili Muktefi Yazıcı gazetemizde yayınlanan bir haberle ilgili olarak yazılı bir açıklama gönderdi. Açıklama, aynen şöyledir:

[illegible]tenizde yayınlanan "Güneyde Koca Bir Şehir Susturulmak İsteniyor" başlıklı yazı Komutanlığımız tarafından tetkik ettirilmiştir. Konu ile ilgili olarak yapılan incelemede;

1. Gaziantep'te şehir halkının sokağa çıkmaması sözkonusu değildir. Dileyen sokaklarda gece saat 24.00'e kadar gezebilmekte ve dolaşabilmektedir.

2. Yazıda bahsi geçen Apocuların, Ankara'dan gelen sorgulama ekibi tarafından sorgulamaları yapılmış olup delil yetersizliğinden bir sonuç elde edilememiş ve Sıkıyönetim Savcılığınca serbest bırakılmışlardır. Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığınca bu güne kadar yakalanıp Sıkıyönetim Askeri Savcılığına sevk edilen ve tutuklanan 100 civarında Apocu bulunmaktadır.

3. Gaziantep'te Düztepe, Nuripezarbaşı, Hoşgör ve Yavuzlar semtleri Sıkıyönetimden önce kurtarılmış bölge olarak değerlendirilmekte, hatta anılan bölgelere polis dahi girememekte idi. Alınan önlemler sonucu bölgeye her ekip rahatlıkla girebilmekte ve görev yapabilmektedir.

4. Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığı güvenlik kuvvetleri tarafından yapılan genel aramalarda veya PTT kontrol timleri tarafından PTT'ye gelen yasak yayınların geldiği adreste emniyet ekipleri tarafından arama yapılmakta, arama sonucu suç unsuru yasak yayın ele geçirildiğinde, yasak yayının çeşitine göre ya Cumhuriyet Savcılığına veya Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilerek işlem yapılmaktadır.

"Bilgilerine rica ederim."

Memurlar Derneği İstanbul Şubesi: "Sağlık personeli mağdur edilmiştir"

HABER MERKEZİ

MEM-Der İstanbul Şubesi Başkanı Feyzullah Öztürk basına bir açıklama yaparak sağlık personelinin mağdur edildiğini söyledi.

Açıklamada şunlar belirtildi:

"Hayat pahalılığının dayanılmaz boyutlara ulaştığı günümüzde Sayıştayın Tam Gün Tazminatlarının maaşlarla birlikte vergilendirilmesi uygulaması sağlık personelini mağdur etmiştir.

"Sağlık personelinin haklı tepkileri karşısında, hükümet bu konuda yasa tasarısını Meclise sundu. Bu tasarının kanunlaşması günümüz şartlarında çok uzun bir zaman alacaktır.

"Uzun süre sağlık personelinin mağdur olmaması için, bu tasarı kanunlaşıncaya kadar, yan ödemelerde olduğu gibi, ilgili bakanlıklar, kesintileri avans olarak ödeme kararı almalı, 1 Ağustos 1980 tarihinden geçerli olmak üzere en kısa zamanda uyğulanmalıdır."

Şeker-İş...

(Baştarafı 3. Sayfada)

lan imza törenine Migros Genel Müdürü Uğur Çatbaş Pak-Sat-İş Genel Başkanı Kenan Demirel, yürütme kurulu üyeleri ve işçiler katıldı. Demirel Migros işyerlerinde 3.5 aydan beri sürdürülen toplusözleşme mücadelesinin zaferle sona erdiğini söyledi.

Pak-Sat-İş ile Migros Genel Müdürlüğü arasında imzalanan toplu iş sözleşmesiyle 1. sene 13 bin, 2. sene 15 bin lira brüt ücret artışı, 6 maaş ikramiye 1, yıl 25 bin, 2. yıl 30 bin lira brüt yakacak parası ve çeşitli sosyal haklar sağlandı. Toplu iş sözleşmesiyle haftalık çalışma saati de 46 saat olarak belirlendi

Gierek üçgen ortasında

(Baştarafı 3. Sayfada)

maktadır. Ücretlere zam, besin maddelerinin temini gibi sorunlar, 20 milyar dolar dış borcu olan bir yönetim tarafından kolay kolay karşılanabilecek talepler değildir. Öte yandan Gierek'in grevcilerin siyasi taleplerini olduğu gibi kabul etmesi de, bizzat kendi yönetiminin varlık nedenini kendi eliyle ortadan kaldırması anlamına gelecektir. Oysa ki, Gierek hem iktidarını sürdürmek, hem de grevcileri memnun edebilmek gibi bir ikilem içine düşmüştür.

* Gierek'in Kremlin ile olan ilişkileri, onun konumunu daha da karmaşık ve önemli kılmaktadır. Polonya yönetimi, bugün Moskova ile Batı Avrupa arasında bir "Yumuşama köprüsü" durumundadır. En somut olarak, Varşova'daki Brejnev-Giscard d'Estaing buluşmasında ortaya çıkan bu köprü rolü, Polonya yönetimine bazı imtiyazlar tanıyor. Brejnev, özellikle Afganistan işgalinden sonra Batı'da "yumuşama" tezlerini yeniden canlandırmak amacında olduğu için, Polonya köprüsünü kolay kolay atmaya yanaşmıyor.

Gierek'in grevciler ve Batı Avrupa ile birleştiği tek nokta Polonya'nın muhtemel bir Sovyet askeri müdahalesine uğramaması... Ancak, Gierek'in gerçekleştirmek istediği reformların ve işçilere vereceği tavizlerin de gerek kendisi gerekse Kremlin için bir sınırı var. Moskova, işçi eylemlerini Doğu Blokunda bir sistem değişikliği açısından da ele alıyor ve Polonya olaylarının bütün "Sosyalist sistemini" sarsabileceğini hesaba katıyor. Kremlin'in ikilemi ya yumuşama, ya Polonya iktidarı noktasına geldiği zaman, açık bir tercih yapmak zorunluluğu ortaya çıkacaktır.

* Gierek'in özellikle Fransa ve Batı Almanya ile olan ilişkileri, Polonya'nın iktisadi ve mali yaşamını derinden etkilemektedir. Varşova yönetimi, Batı ile ilişkilerini sürdürmek için insan hakları konusunda titiz davranmak zorundadır. Batıdan gelecek olan krediler, Polonya ekonomisinin oksijen tüpü olarak değerlendirilmektedir.

Edward Gierek, grevlerin başından bu yana, istemeyerek de olsa, grevcilerle olan çelişmesini, Kremlin ve Batı Avrupa'ya zarar vermeden çözmeye önem ve öncelik verdi. Gierek'in bu "Taviz verme, geri çekilme" taktiğini bir süre daha uygulaması beklenebilir.

Ancak, üç gücün arasında denge kurmak uzun vadede olanaksız denilecek kadar güçtür. Bu nedenle ya cambaz düşecek, ya da üç telden ikisini feda etmek zorunda kalacaktır. Gierek'in çelişmelerini temelden ve köklü olarak çözebilmesi için başka çare yoktur.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın · Hürriyet · Son Havadis · Tercüman · Hergün · Cumhuriyet

Oktay Ekşi: "Yaşar Okuyan meseleyi saptırmaktadır"

(Baştarafı 3. Sayfada)

"Biz diyoruz ki, 'bu iddialar önemli ve ciddi görülmektedir. O nedenle — CUMHURİYET BAŞSAVCISININ KULAKLARI ÇINLASIN— adalet harekete geçmeli, iddiaların gerçek olup olmadığı bağımsız Türk adaleti tarafından ortaya çıkarılmalıdır.

"MHP sözcülerine göre bütün iddialar 'iftira' ve 'tertip' dir.

"Bir an için kabul edelim ki öyledir.

'O halde MHP'liler neden ilgili gazete ve kişi hakkında 'iftira' davası açmamaktadır ve neden Cumhuriyet Başsavcılığına başvurup da 'bu iddiaların ihbar sayılmasını ve MHP hakkında soruşturma açılmasını biz de istiyoruz' dememektedir.

"Boş lafla mülagata ile bir yere varılmaz".

Turhan Temuçin: "Durdurun Türkiye'yi"

Demokrat gazetesinde "Durdurun Türkiye'yi" başlıklı bir yazı yayınlayan Turhan Temuçin Ali Yurtaslan'ın itirafları ile ilgili olarak şunları söylüyor:

Aydınlık gazetesi 'Merkezdeki Adam' röportajı ile büyük bir gazetecilik olayı yaptı. En üstten en alta kadar herkesin bildiği herkesin birbirine anlattığı, ama hiç kimsenin açıklamak yürekliliğini gösteremediği, faşist terörü bu terörün ardındaki kişileri tüm çıplaklığı ile ortaya serdi.

"Aydınlık'ı kutlarken de hâlâ susan, hâlâ olaylara gerdan kırarak bakan ve hâlâ devletin güçlülüğünden sözedenlere sormak gerekir."

...

"Demirel bakın şimdi hiç ses çıkarıyor mu? Bakın iktidarı yıkılmasın diye kanlı itiraftan hiç sözediyor mu? Devleti baştan sona saran bir terör odağının ağından hiç rahatsız mı?"

...

"Türkiye bir büyük maceraya bile bile, isteye isteye itilmektedir. İktidarın sahipleri 'bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın' anti-hümanist anlayışı ile olanlara aldırış bile etmemektedir. Ama bilmedikleri yılandır bu yılan! Kime dokunur, kime dokunmaz onu ancak yılanlar bilir."

...

"Ve mal sahipleri, mülk sahipleri, iktidar sahipleri hâlâ tepiniyorlar:

"— Güçlü Türkiye kurulacak, devlet herşeyin hakkından gelir!

"Hangi güçlü Türk? Neyin hakkından geliniyor? Türkiye elden gidiyor da kimsenin aldırdığı yok.

"Gençlerden, işçiden, memurdan başlayarak askere, polise, sendika liderine, milletvekillerine kadar uzanan cinayet kasırgası Türkiye'yi son hızla felakete götürüyor da hâlâ güçlü Türkiye'den sözediyorlar.

"Durdurun Tanrı aşkına bunu, Durdurun Türkiye'yi inecek var, hep beraber ineceğiz"

Emil Galip Sandalcı: "...sız"

Önceki günkü Demokrat gazetesinde "...sız!" başlığıyla yazdığı yazıda Emil Galip Sandalcı Türkiye'deki olaylar karşısında basının vurdumduymazlığını *eleştiren* yazısında şöyle diyor:

"Aydınlık gazetesinde bir aydır yayınlanan, Türkiye'deki kara faşist örgütlenmenin pek çok yönünü, yadsınamaz bir açıklıkla ortaya koyan ve yankıları yabancı basın ve radyo televizyonlarına kadar uzanan 'Ali Yurtaslan'ın itiraflarını' bilmezlikten gelir ve Monaco Prensesinin damadının zamparalıklarını adım adım izlerseniz..

"Mizanpajından rapor haberciliğine kadar tüm gazetecilik dallarında ödül kazanırsanız ne yazar?

'Ya, bunun tersi yapılmaya çalışılsa? Haberin gerçeğinin ve doğrusunun ardından koşulsa?

"O zaman da papuç pahalılanır.

"Peki, papuç neden pahalıdır.

"Ucuzlarsa, yararlananlar çoğalacağından"

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor

30

MHP içindeki muhalefet

(Baştarafı 1. sayfada)

polis ajanı olduklarını, MHP'yi yıpratmak için çeşitli provokasyonlar yaptıklarını, bunlarla kesinlikle irtibatın kesilmesi gerektiğini, kendilerine kesinlikle hiç bir bilgi verilmemesini söyledi. Bu sırada Gençlik Kollarında bazı kişiler bu sözlere itiraz ettiler. Tartışma büyüdü. Bunun üzerine Mustafa Mit, "Bu konuyu bırakalım. Neredeyse birbirimize düşeceğiz" dedi.

"Böylece MHP ve ÜGD içinde bir muhalefetin varlığından haberdar oldum. Muhalefetten kişilerle ilişki kurarak onların fikirlerini öğrenmeye çalıştım. Muhalefetin önde gelenlerinden birine amaçlarının ne olduğunu sorduğumda, o kişi bana, 'MHP'nin şu anda sürdürdüğü anarşi politikasından memnun olmadığını, kardeş kavgası ile bir yere varılamayacağını, cinayetlere karşı olduğunu, masum gençlerin bu cinayet şebekelerinin ağına düşmesini önlememiz gerektiğini, Türkiye'nin iç savaşa doğru gittiğini, bunu önlemek için ülkücülerle devrimciler arasında bazı noktalarda birleşebileceğini, böylece böl ve yut politikasına karşı ortak bir tavır alınabileceğini, bu olayların Afganistan'da olduğu gibi Rusya'nın işine yarayacağını, biz kavga ederken kapitalistlerin milleti soyduğunu MHP'nin de buna bile bile alet olduğunu anlatarak, MHP'ye karşı bir savaş açmanın zamanının geldiğinden bahsetti. "MHP'yi bu duruma getiren biziz. Meydanı onlara bırakarak çekilemeyiz. Binlerce kişi öldü, binlerce kişi cezaevlerinde. Bunlar MHP üst yönetiminin o koltuklarda oturması için olmadı. Kapitalist ve emperyalistler için yapılan savaş için olmuştur. Onlara alet olamayız. Tüm Türk gençliği birleşerek halkımızın yararına olan hareketlerde bulunmamız gerekir" dedi. Benim de kendilerine katılmamı istedi. Ben de bu hareketin içinde olacağımı, canı feda etmekten çekinmeyeceğimi söyledim. Beni diğer arkadaşlarla tanıştırmasını istedim."

HAPİSTEN ÇIKTIKTAN SONRAKİ DÖNEM

"HAPİSTEN çıktıktan sonra köye gitmiştim. Köyden gelince muhalefetle birlikte çalışmak için tekrar arkadaşları aradım. Bu muhalefette yer alan bir şahısla tanıştım, Ankara'da. Kendisi cezaevi kaçağıydı. Soygun olayından aranıyordu. Ne yaptıklarını sordum. Kendilerinin teşkilat için soygunlar yaptıklarını söyledi ve benim de gelmemi istedi. Bu şahıs Bahçelievler İş Bankası veya Yapı Kredi Bankası soygunundan aranıyordu. Kaçarken birkaç kere teşkilata gelmişti. Bana yer gösterin diye. Mustafa Mit bunları bizim soyguncularla işimiz yok diye tersledi. Mustafa Mit'in böyle davranmasının sebebi şuydu: MHP hep böyle yapar. Kendisi için banka soyanlar açığa çıkınca, bizim soyguncularla işimiz yok diye yüzüstü bırakır. Mesela yine Mustafa Mit, Servet Ercüment Dağıstan adlı bir şahsın babasına -ki babası o sırada MHP Hatay İl Sekreteriydi- "Senin oğlun gangstermiş, bizim gangsterlerle işimiz yok, s... ol git" dedi. Fakat paralar di[illegible] ÜGD ve MHP'ye gelmekteydi."

AJAN OLARAK İLAN EDİLENLER

"NECMİ İşgören'den şüphelenilmesi şöyle oldu: ETKO diye bir şey vardı. İçcebeci'de bir kahveyi taramaya gidiyorlar ve orada polislerin beklediğini görüyorlar. Bunun Necmi tarafından polise bildirildiğini söylediler. Ayrıca ETKO Abidinpaşa başkanı Mehmet Muti, Necmi ile beraber polise düştüğü zaman "Bana hiç bir şey yapmıyorlar" dediğini, oysa Necmi'nin birkac cinayete karıştığını polisin de bunu bildiğini Genel Merkeze bildiriyor. Genel Merkez bunun üzerine tüm Ankara Şubesinin dağılmasını emretti. ETKO dosyasında Necmi'nin Abidinpaşa başkanı iken çeşitli cinayetlere karıştığı ortaya çıkmıştır. Şu anda Necmi ETKO davasından yargılanıyor, Mamak Askeri Cezaevinde bulunuyor. Bizim dönemimizde Necmi tecrit edildi ve bütün teşkilatlara Necmi görüldüğü yerde Genel Merkeze bildirilsin diye gizli bir tamim gönderildi.

Bundan 4 ay önce mart ayında eski Yenimahalle İlçe Başkanı olan Hakan Şencan Koçoğlu için de böyle bir tamim çıkartılmıştı. Böyle tamimler birçok kişi hakkında çıkartılmıştı. 1978 yılının son aylarında Aydınlık ve Cumhuriyet yazmıştı. ÜGD Genel Yönetim Kurulu üyesi olan bir şahsın üzerinde Halkın Kurtuluşu ve Dev-Gençin kimlik kartları çıkmıştı. Ayrıca İGD adına para topladığı da yazılmıştı. Sonradan bunun bir ajan olduğu ve görüldüğü yerde hemen Genel Merkeze gönderilmesi söylendi. Bu Hasret ve Genç Arkadaş dergilerinde de yayınlandı.

"Bu konuya bir örnek de şudur: Muhsin Yazıcıoğlu döneminde ÜGD Genel Yönetim Kurulu üyesi Şefik Kantar 1978 Ramazan ayında Şevkat Çetin ile tartıştı. Şefik Kantar cinayetlere son verelim ve tartışarak meseleleri çözelim dedi. Şevkat Çetin onu hain ilan etti. Hasret ve Çaylak'ı o kurmuştu (Şefik), Genelevde fedailik yapmaya kadar düştü daha sonra. Ben gidip kendisini gördüm. Niye böyle yerde çalıştığını sordum. Eskiden bizim eve gelir giderdi. Çok sever sayardım. Yüksel Caddesinde Hasret basımevi vardı. Orada görürdüm. Çok çalışkandı. Bana "boşver" dedi. "Namuslu yaşamak yaramıyor. Şimdiye kadar öyle yaşadık da ne oldu" dedi. "Cinayetlere karşı çıktık böyle oldu" dedi. Biraz da bana güvenmedi ve çok konuşmadı.

"Adem Eroğlu'nun Cevat Yurdakul cinayetiyle ilgili olarak ileri sürülmesinin nedeni de hizip meselesidir. MHP Eroğlu'nun kendisine karşı bir hizip içinde olduğunu biliyordu. Onun için ortaya sürülmüştür. Oysa Eroğlu'nun Adana'da fazla bir etkisi yoktur."

MHP'nin suçlarına...

(Baştarafı 1. sayfada)

AP'li Ömer Naci Bozkurt'un çantasından ortaya dökülen evraklar sözü edilen bu belgelerin uygun bir zamanda ortaya sürülmek üzere elde tutulduğunu kanıtlıyor. MSP'yi hedef alan gazeteler ve hükümet, MHP'nin günlerdir ortaya dökülen suçları karşısında sessiz kalıyorlardı. "Memleket yanıyor", "Artık yeter" diyerek sözde anarşiye karşı olduklarını söyleyenlerin Ali Yurtaslan'ın belgelere, isimlere, olaylara dayanan açıklamaları karşısında susmaları, hatta bizzat İçişleri Bakanının "İtiraf"ı okumadığını açıklaması hükümetin derdinin anarşi olmadığını gözler önüne serdi.

HER ŞEY AYDINLANSIN

Erbakan'la ilgili iddialar da aydınlanmalı ve sorumlular ortaya çıkarılmalıdır. Ancak amaç gerçekleri ortaya çıkarmak ve ülkeye hizmet olmalıdır. Herkes, eteklerindeki taşı döksün ve dürüst davransın. Kamuoyunu yanıltmak ve gelişmelerin yönünü değiştirmek mümkün değildir. Türkiye MHP'nin ortalığa dökülen suçlarının hesabını soracak bir ortama hızla ilerlemektedir. Kimsenin gücü, bu tarihi gelişmeyi durdurmaya yetmez.

ALMAN YETKİLİLERİNİN AÇIKLAMASI

Hürriyet gazetesinde yayınlanmakta olan Federal Almanya'daki uyuşturucu madde kaçakçılığı haberi ve MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın bu olaya katıldığı yolundaki iddialar konusunda görüştüğümüz Federal Almanya'nın Ankara Büyükelçiliği yetkilileri, "Bizim elimizdeki dosya kapanmıştır, bu konuda Türkiye'den bir talebimiz yoktur" dediler.

Yetkililer, bu konuda Federal Almanya'da yapılan duruşma ve verilen mahkümiyet kararı konusunda Türkiye hükümetine bilgi verildiğini, bu noktadan sonra olayın araştırılıp soruşturulmasının tamamen Türkiye'nin yetkisine girdiğini belirterek, belki Türkiye'de yapılan soruşturma sonucunda Federal Almanya'ya bilgi verilebileceğini, ancak bunun zorunlu olmadığını ifade ettiler.

Yetkililer, olayı gazetelerden izlediklerini söylemekle yetindiler.

ERBAKAN ANKARA SAVCILIĞINA BAŞVURARAK DOKUNULMAZLIĞI DİKKATE ALINMADAN TAHKİKAT AÇILMASINI İSTEDİ

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün Ankara Savcılığına başvurarak Hürriyet gazetesinde kendisi ile ilgili iddialar konusunda dokunulmazlığı dikkate alınmaksızın tahkikat yapılmasını istedi. Erbakan'ın Ankara Savcılığına yaptığı başvuru özetle şöyle:

"Konu önemli olduğundan Savcılığınızca gerekli tahkikatların en kısa zamanda yapılmasını ve bu tahkikat esnasında, ifademe müracaat gereği olduğu takdirde dokunulmazlığımı nazari itibare alınmadan ifademe müracaat edilebileceğini ve bu husustaki inceleme ve araştırmalarınızın bir an evvel intacı sadedinde her türlü yardıma amaç olduğumu bildiririm."

DEMİREL: "OLAYIN İÇİNDE BİZ YOKUZ"

Başbakan Süleyman Demirel Bakanlar Kurulu toplantısından sonra bir gazetecinin MSP'nin karıştığı iddia edilen eroin kaçakçılığı konusundaki sorusunu cevaplandırırken "Hükümet bu olayda taraf değildir. Taraf yapılmak istenerek arkadan vurma iddialarını reddediyoruz, olayın içinde biz yokuz. Kimse bizi çekmeye çalışmasın" dedi.

Gierek...

(Baştarafı 3. Sayfada)

hüküm sürdüğünü, bu nedenle de büyük kaygılara kapıldığını" yazdı.

Sovyet resmi TASS ajansı, Polonya'daki eylemlerin "Sosyalizm aleyhtarlarına" hizmet ettiğini iddia ederken, grevcilere yeniden işbaşı çağrısı yaptı.

Prag'dan gelen haberlere göre ise, muhalif "Yasa 77" hareketi ve "Çekoslovakya İnsan Haklarını Koruma Örgütü" Polonyalı grevcilerle dayanışma içinde olduğunu açıklayan bildiriler yayınladı.

Amerikan Tarım Bakanlığından yapılan bir açıklamada da Baltık kıyılarındaki grevin, Polonya'nın tahıl ve besin gereksinimini etkilemeye başladığı bildirildi.

* Yugoslav "Politika" gazetesi henüz resmen doğrulanmamasına rağmen, Moskova'nın Gierek yönetimine acil olarak mali yardımda bulunduğunu yazdı. Yugoslav gazetesinin haberine göre, Kremlin Varşova hükümetine acil olarak 100 milyon doları aşan bir meblağda kredi yardımı ulaştırdı.

TÜRK-İŞ: POLONYA İŞÇİLERİNİN ONURLU MÜCADELESİNİ DESTEKLİYORUZ"

Türk-İş İcra Kurulunun yayınladığı bildiride, Polonyalı işçilerin mücadelesinin desteklendiği belirtilerek "Polonya'da grevci işçiler, sendikal hakları elde etmek için her türlü tehlikeyi göze almıştır" denildi.

Türk-İş ayrıca totaliter rejimlerde sendikal hakların olmadığını, Polonyalı işçilerin de böyle bir ülkede sadece ekonomik bir düzeyde kalmayıp sosyal ve siyasal tercihlerini açık yüreklilikle ortaya koyduklarını kaydetti.

İcra Kurulu bildirisinde Uluslararası Çalışma Örgütünün (İLO) Polonya hükümetini 87 ve 98 nolu sözleşme hükümlerine uymadığı için kınadığına da yer verildi.

Son olarak Bolivya'daki olaylara değinen İcra Kurulu, bu ülkedeki askeri darbeyi kınadıklarını belirterek "Hükümeti Bolivya ile münasebetlerini yeniden gözden geçirmesi için uyarmaya" karar verildiğini kaydetti.

Tarsus'taki...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Salı günü akşamı, yine MHP'lilerin kurtarılmış bölgesi olan Makam'da Kadir Yıldırım adli sol görüşlü bir kişi öldürüldü. Aynı akşam Demirkapı Mahallesinde Murat Karakulak vuruldu. Fevzi Çakmak Mahallesinde dört ev tamamen iki ev de kısmen ateşe verilerek yakıldı. Fatih Mahallesinde halkla çatışan polislerden Ali Özcan ile Cesaret Durmuş çeşitli yerlerinden yaralandılar.

Dün de Durmuş Yurtlar isimli bir kişi silahla vurularak öldürüldü. Edinilen bilgiye göre, Durmuş Yurtlar'ın daha önce öldürülen Kadir Yıldırım'ın katili olduğu sanılıyor. Tarsus Emniyet Amirliği asayişi sağlamak üzere 90 kişilik bir polis kadrosu ile takviye edildi. Olaylar sırasında iki polis panzerinin şehir içinde hareket halinde olduğu ve bu panzerlerin Eskiömer ve Demirkapı'da halka ateş açtığı öğrenildi.

Olaylarda Dev-Yol'un Ali Uygur'un intikamını almak için polisin sistemli operasyonunu kışkırttığı gözleniyor. Ayrıca Emniyet Amirliğinde Nihat Erim'in katillerinin Tarsus'da olduklarına dair ihbarlar olduğu ve son dönemdeki operasyonun da bu amaçla yapıldığı söyleniyor.

Tarsus'un Musalla Mahallesinde geçtiğimiz pazar günü sabah saat 06.00'da yol kenarında bekleyen üç kişiden şüphelenen polisler İsmail Akel adlı genci kasığından yaraladılar. Ali Kahyaoğlu adlı genç ise gözaltına alındı. Tarsus Emniyet Amirliğinin sık sık plakasız araba kullandığını belirten yurttaşlar bu durumu tepkiyle karşılıyorlar. Öte yandan kimlik göstermediği gerekçesiyle gözaltına alınan Ali Kahyaoğlu adlı genç ise nufus cüzdanını getiren ailesi ve yakınları ile görüştürülmedi.

TİKP'NİN BASIN TOPLANTISI

Olaylar üzerine basın toplantısı düzenleyen Türkiye İşçi Köylü Partisi Merkez Komitesi üyesi Rıza Böke olayların MHP'lilerin iki genci kaçırıp katletmeleri üzerine başladığını belirterek şu görüşleri savundu:

"Tarsus'da MHP Cetvel ve Makam'daki durumunu pekiştirmeye çalışmaktadır. Bunu çeşitli defalar kamuoyuna açıkladık. Bugün MHP'liler Cetvel'den onlarca insanı göçe zorlamaktadırlar. Bunların evlerini, bahçelerini işgal etmektedirler. Mahallenin birbirine kırdırtılması yetmezmiş gibi, fabrikalar arası çatışmalar kışkırtılmaktadır. Huzurkent'de, Cetvel'de, Makam'da yol kesmektedirler. Bizzat AP İlçe Başkanı MHP'lilerin Makam'da haraç topladıklarını Kaymakam ve Emniyet Amirine belirtmiştir. Bugün MHP'nin Tarsus'daki taktiği cinayet ve terörle sindirmek, olaylar yaratmak ve halkı güvenlik kuvvetleriyle karşı karşıya getirerek ezdirmektir.

"Partimiz maceracı grupların intihar çizgisine karşıdır. Onlar, ne yapacağı, nereye gideceği belli olmayan bir eylem çizgisine sahiptirler. Bu açıdan halkın mücadelesini dağıtmakta ve heder etmektedirler.

"Polis içindeki MHP'liler temizlenmeli, devlet halkla suçluları ayırtetmelidir. Olaylar geliştikçe devletin halkı baskı altına alma girişimlerinin arttığını görüyoruz.

Öte yandan dün, belediye önünde otobüs bekleyen Kemal Çınar isimli genç polisler tarafından gözaltına alındı. Polisler Kemal Çınar'ı karakola götürürken yolda dövdüler. TİKP taraftarı Kemal Çınar üç günlük rapor aldı.

TİYATRO

Tahir Özçelik

Tiyatro kitapları üstüne (5)

"Türk tiyatrosunda komedyanın evrimi"

CHP ağırlıklı hükümetin iktidar olmaya çalıştığı son dönemin, oldukça önemli işler yapmayı başarmış Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı bu görevi sırasında, "Ulusal Kültür" adındaki dergiyle birlikte, ulusal kültürümüze gerçekten katkıda bulunacak önemi yapıtların da yayımlanmasını sağlamıştı. Gelgelelim Kışlalı'nın üyesi olduğu hükümet, iktidarını kanıtlayamayıp, 14 Ekim 1979 seçimlerinden sonra yerini AP'ye bırakınca, Kültür Bakanlığını yöneten "milliyetçi" kadrolar da hemen kolları sıvayıp bu tür yayınlara ambargo koyarak, sözgelişi Prof.Özdemir Nutku'nun sahne tekniğine ilişkin bir yapıtını -basıldığı halde- "telif ücreti ödenmiştir, tasarruf hakkımızı dilediğimizce kullanırız..." gibi temelsiz bir anlayışla depoya atmış, ama buna karşılık bir kalça kıvırıcısına madalya takacak kadar sanat "hamisi" olabilmiştir.

Kitapların yanısıra oyun sansürlemeleriyse, artık olağan sayılıyor. Parlamentoya girmeden önce öğretim üyesi olan Doç.Dr.Kışlalı'nın giderayak tiyatro kitaplığımıza kazandırdığı yapıtlardan biri de, Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsüsü öğretim görevlilerinden Dr.Sevinç Sokullu'nun "Türk Tiyatrosunda Komedyanın Evrimi" adlı incelemesi olmuştur.(1)

Dr.Sokullu, tiyatro kürsüsünün ilk mezunlarından olup bu incelemesini 1975 yılında doktora tezi olarak hazırlamış bulunuyordu. Tiyatro tarihimizin az ve noksan bilinen, daha doğrusu nedense üstünde durulma gereği duyulmamış bir yanına pencere açan Dr.Sokullu, eski Yunan'dan başlayarak, günümüze dek güldürü sanatının geçmiş olduğu evreleri ve örneklerini gözden geçirdikten sonra, geleneksel tiyatromuzu kaynaklarından zamanımıza doğru içerik, biçim, tip, aksiyon ve anlatım yönleriyle inceleyip tanıtmaktadır.

Ali Necip Paşazade Ahmet Hamdi'den Vedat Nedim Tör'e eski ve yeni 47 yazarın yüze yakın yapıtının Türk güldürü sanatına katkısını açıklayan, ayrıca Karagöz ve Ortaoyunu türünden örnekler içeren "Türk Tiyatrosunda Komedyanın Evrimi" adlı yapıttan birkaç bölüm aktaralım:

"Karagöz oyunları güncel yaşamın sorunlarını yansıtır. Bu güncel gerçekte, hem bir kent kesiminin töre ve göreneğini hem de Osmanlı İmparatorluğunun çöküş döneminin yankılarını buluruz. Bu gerçekler bazen tarihsel olaylar, bazen masallar, bazen da batı tiyatrosunun konularına oturtulmuştur." (Geleneksel Tiyatro, s:84)

"Günlük yaşam sorunlarından yoksulluk, işsizlik ve cehalet her oyunun ana temasıdır diyebiliriz. Karagöz oyunlarında Hacivat'ın perde gazelinden sonra gelen muhavere bölümü, bir film jeneriğinde olduğu gibi, kimi kez bu sorunların açkısını verir. Muhaverenin ana konusunu teşkil etmemekle beraber diyalog örgüsünde bir ima, bir yakınma olarak yoksulluk belirtilir. Fakat oyunların ana bölümü olan "fasıl"da sorun muhakkak ortaya çıkar." (S:92)

"Eleştirisini akıl açısından yapan ironik gülünçleme kusurları abartıp çarpıtmaktan çok uyumsuzluk yaratan karşıtlık ve aykırılıkları sergiler. Satirik gülünçleme ahlak açısından bir eğitme ve düzeltme amacı sezildiği halde, ironik gülünçleme hata ve kusuru kaçınılmazlığı içinde kabul eder. Evrensel ya da toplumsal kader duygusu verir. Karagöz oyunlarında ironik gülünçleme toplumsal yaşamdaki karşıtlığı dile getirir." (S:111)

"Toplumsal sınıf açısından toplumsal değerlere ilk kez Ortaoyunu'nda değinildiğini görüyoruz. Fakat zanaatçiyi hor gören bu zihniyet yansıtılmakla yetinilmiş, bu konu ne oyunu geliştiren tema olarak işlenmiş ne de uzun uzadıya eleştiriye sunulmuştur. Bunlar kent görüş açısını ve kamuoyunu yansıtan orta sınıfın değerleridir. Önemini yaşamakta olan gelenek ve görenekten alır. Gene de kurulu düzen değerlerinin eleştirilmeye başlanması dikkate değer." (S:136)

"Meşrutiyet dönemi tiyatrosu, Tanzimat tiyatrosunun bir uzantısı niteliğindedir. Tanzimat yazarlarında uyanmaya başlayan yurtseverlik ve toplum bilinci bu dönemde de sürmüş, Osmanlılık, özgürlük ve yurtseverlik, Meşrutiyetin çeşitli fikir akımları, aydınların birleştiği genel değerleri ve ülküyü oluşturmuştur." (...)

(...) Bu dönemde yazılan komedyalarda aile kurumlarındaki sadakatsizlikler, Karagöz'ün oyunlarında yansıtıldığından daha incelikle işlenmiş, karı-koca çekişmeleri ve aile bireyleri arasındaki aşk ilişkileri daha önem kazanmıştır." (Batı Etkisiyle Oluşan Komedya, s:172)

"Biçim konusunda yeni bileşimlere ulaşma isteği, Haldun Taner ve Sermet Çağan'la sistemli bir uğraşa dönüşür. Dada önce yazarlar geleneksel oyunların yapı özelliklerinden ya da güldürü öğelerinden bazılarını alarak oyunlarında kullanıyorlardı. Sermet Çağan "Ayak Bacak Fabrikası"nda düzen bozukluğunu çelişkileri ile dile getirirken geleneksel tiyatromuzun yapısal öğelerini sentetik bir yolda kullanmış, özellikle oyunun düşünce özünü vermek için bu geleneğin protesk anlatımından geniş ölçüde yararlanmıştır. Diğer yandan grotesk'i görevci ve bileşimci bir yolda kullanarak çağdaş tiyatro anlayışına -özellikle Meyerhold'un önerilerine- yaklaşmıştır." (Çağdaş Komedya, s:264)

Bu birkaç alıntıyla tanıtmayı amaçladığımız değerli yapıtın "Sonuç" bölümündeki son cümle de şöyle:

"Oysa seyirlik geleneğimizin tekil olarak insana eğilmemekle birlikte yenik düştüğü halde başeğmeyen ve yaşam sevincini yitirmeyen ve gene de bir dahaki sefere gücünü yeniden sınamaya kararlı "insanlığın" türküsünü söylemektedir."

(1) Kültür Bakanlığı Yayınları: 304, Ankara 1979

Nevzat Üstün Şiir ve Öykü Ödülüne katılma süresi 1 Eylülde bitecek

Geçen yıl kasım ayında ölen yazar Nevzat Üstün'ün anısını yaşatmak, ülkemiz şiir ve öykücülüğünün toplumcu gerçekçi çizgide gelişimine katkıda bulunmak amacıyla konulan "Nevzat Üstün Şiir ve Öykü Ödülü"ne 1 Eylül akşamına dek eser gönderilebilecek.

Her türlü başvurma ve yazışmanın (Umut Sanat Ürünleri, Lale Han, kat 6 Beyoğlu-İst) adresine yapılabileceği belirtiliyor. Ödüller için bugüne dek 70 kadar şiir, 15 dolayında da öykü kitabı çalışmasının başvurduğu öğrenildi.

Nevzat Üstün ödülleri için saptanan Seçiciler Kurulları ise şu adlardan oluşuyor:

Öykü: Çetin Altan, Talip Apaydın, Adnan Binyazar, Mehmet Ergün, Afet Ilgaz, Nezihe Meriç, Umut-Sanat yetkilisi.

Şiir: Gülten Akın, Mehmet Başaran, Adnan Benk, Hasan İzzettin Dinamo, Tahsin Saraç, Sadun Tanju, Umut-Sanat yetkilisi.



Gustave Courbet'nin "Taş Kıranlar" (1849) adlı tablosu.

Avrupa resminde gerçekçi okul

(Millet, Daumier, Courbet)

Bernard L.Myers



Honore Daumier'nin tarihi belirsiz yapıtı "Bir Üçüncü Mevki Vagonu".

19. yüzyılın ilk yarısında Fransa'nın siyasal durumu karmakarışıktı. 1830 ve 1848 devrimleriyle birlikte, modern ekonomik koşulların yeniden, düzenlenmesiyle geçen bir dönemin ardından 1848'de Louis Napoleon İkinci Cumhuriyetin ilk Cumhurbaşkanı seçildi. Orduyu denetimi altına aldı, büyük finans çevrelerinin desteğini sağladı. 1851'de imparatorluk erkini ele geçirdi. Bundan başlayarak yirmi yıllık bir dönem boyunca Fransa'da görece bir kararlılık egemen olacaktı.

Aday listeleri önceden hazırlansa bile, genel seçimler cesaret vericiydi. Genel eğitim özendiriliyordu. Daumier'nin resimlerinde kısaca betimlediği Fransız bürokrasisi, asıl gelişmesini işte bu dönem sırasında gerçekleştirdi. Bu anlatılanların en önemli yanı, rejimin iş çevrelerine devletçe yardımda bulunması ve sanayi devrimini iyi karşılaması, bir yandan da işçilere daha iyi çalışma ve yaşama koşulları sağlamaya çalışarak yardım etme çabalarıydı. Ne var ki, bu rejimin iyiliksever despotluğu yakından incelenirse, bu dönemin maddiyatçılığının önceki dönemlerden daha örgütlü bir duruma gelmiş olduğu farkedilir.

Gerçekçi hareket, bu koşullarda ve 3. Napoleon'un yönetimi sırasında en olgun noktasına erişti. Bununla birlikte bu hareket, bir önceki dönemin koşullarına bağlıydı. Köylülüğün yoksul durumu, genç işçi sınıfının içinde bulunduğu acılar, orta sınıfın alt katmanlarında bulunan insanların yüzyılın ilk yarısı sırasındaki şaşkın durumu, Millet, Courbet ve Daumier'in yapıtlarının arka planını oluşturdu. Bu yeni hareket, Ingres ile Delacroix'nın resimlerinde yazınsal, tarihsel ve egzotik konuları betimleme yöntemlerini tartıştıkları, Fransız görünüm ressamları Barbizon Okulunun tam da çiçeklendiği bir sırada ortaya çıktı.

Ne var ki, "gerçekçi" adı altında kümelediğimiz bu sanatçılar, günlük yaşamdan yola çıktıkları halde, yalnızca duyguları açısından değil, geleneksel anlamda da romantiktirler. İkincil de olsa, romantik sanatta Gerçekçilik, bir aşamadır. Romantik ressamlar iki şeye ilgi gösteriyorlardı: Birincisi, coşkularına; ikincisi de, bu coşkuları doğuran ayrıntılara (fragment). Bu ayrıntı bir savaş sahnesi, bir geminin batışı, ya da bir haremin görünümü olabilir. Bu da, gerçekliğe karşı çekingen bir özenle resmedilirdi: Gros'nun, Gericault'nun, Delacroix'nın yapıtlarında bunu görürüz...

Klasik doktrine karşıt olarak romantikler, güzel olmayan ve coşku vermeyen bir konunun, güzel veya coşku verici ya da hem güzel hem de coşku verici bir biçimde betimlenebileceğini öne sürdüler. *Medusa Salı* veya *Scrio Kırımı* bu görüşe örnektir. Gerçekçiler, özellikle de yazın alanındakiler (Balzac, Zola, Flaubert) daha da ileri giderek yaşamın her yanının güzel olduğunu ileri sürdüler. Romantiklerin coşkusuna tepki olarak gerçekliğin bu tespitinin olabildiği kadar nesnel olmasında, resmedilen gerçekliklerin sanatçının coşkularından daha önemli olduğunda ayak direttiler. Gerçekçiler grubunda bu ilkeden yana olan yalnızca Courbet vardır. Bununla birlikte çok geçmeden Manet ve izlenimciler (empresyonistler) de aynı şeye, neredeyse bilimsel denilebilecek bir tutumla örnek oluştururlar. (1850-1860 gerçekçilerinin, romantiklerle izlenimciler arasında gerek zaman gerekse özyapı bakımından bir köprü oluşturduklarını ileride göreceğiz.)

Millet, Courbet ve Daumier'nin yeni bir hareketi temsil ettikleri söylenemez; bununla birlikte bu sanatçılar kendi çeşitli yöntemleriyle övdükleri dünyanın içine girme yolunda bir eğilimi temsil ederler. Ayrıcalıklı niteliğiyle bir lüks meta olan resim, konusunu seçerken, yazın kadar ileriye gidemez. Bu nedenle de resim sanatında gerçekçi hareket çok yaygın olmadığı gibi, çok aşırılığa da gitmemiştir. İstersek, Daumier'nin sanatını Balzac'ın yazdıklarıyla, Courbet'ninkileri Flaubert'inkilerle, Millet'nin köylülerini George Sand'ınkilerle karşılaştırabiliriz. Daumier'nin dışındakilerde bu karşılaştırma yüseysel olacak, doğruluk yalnızca genel inceleme sınırları içinde geçerli olacaktır. Daumier'nin Balzac'la bitiştiği nokta, yalnızca onun gazetelere yapmış olduğu illüstrasyonlardadır. (Yağlıboya tablolarını halka satmak üzere yapmıyordu). Ama kuşku götürmeyecek olan şudur: Bu gerçekçi yazarların yapıtlarının varlığı, bu üç ressamın gerçekçi olarak ortaya çıkmalarında etkili olmuştur. Yazarlar da, ressamlar gibi romantik gerçekçilikten gerçekçiliğe mantık yoluyla geçmişlerdir. Her dönem kendisini en uygun dille anlatır.

Oysa, 19. yüzyılın başındaki yaratıcı sanatçılar, kendi dönemlerindeki haksızlıklara karşı coşkulu ve bireyci bir biçimde, başka deyişle romantik bir biçimde başkaldırdılar. Daha sonraki sanatçılar ise daha başka türlü hareket ettiler. Kentlerin hızla gelişmesinin sonucu, yoksulluk ve sömürünün, ticaret ruhu ile kâr düşüncesinin her tarafı sarması, bu sanatçılara o günün dünyasını yepyeni bir biçimde inceleme bilincini verdi. Malthus ve Ricardo gibi toplumsal filozoflar toplumu gözlemleyip tahlil ettiler. O sıralarda yazarlar da olayları aynı şekilde soyutlamaya giriştiler. Yazıların kimisi, George Sand ve Victor Hugo'da olduğu gibi, hâlâ romantik bir sempati biçimindeydi. Balzac, Flaubert ve Zola gibi birçokları da tahlilci yapıtlar yazdılar. Gerçekçilerin resimleri, zaman açısından biraz sonraya da rastlasa, aynı hareketin bir parçasını oluşturur.

Sanatın içeriğine gerçekten katkıda bulunan şey, özellikle Daumier'de kenti konu alan yeni resim dizisidir. Burada da gene Goya'ya çok borçlu olduğumuz şeylerin varlığını farkediyoruz. Şöyle ki, Goya, modern zamanlarda kadın avcıları, hanımefendileri, balkon grupları, tören alayları, sakaları, kör dilencileri ve daha birçok konularıyla kentin türküsünü söyleyen ilk ressamdı.

Daumier'nin dilencileri, sokak şarkıcıları, aktörleri, çamaşırcı kadınları, gezinenleri, sanatçıları, diğer çeşitli tipleriyle bize büyük kentin değişen çehresini göstermektedir. *"Üçüncü Mevki Vagon"* modern kent yaşamından bir tablodur. Kentin aynı katmanından insanların rasgele bir araya gelişlerini gösterir. Coubert'nin *"Seine Kıyısında Genç Kadınlar"*ı, bize tren ya da otobüsle gezmeye çıkıp bir günlüğüne doğaya dönen kent halkından örnekler verir. Her iki resim, büyük kentin (megapolis'in) etkisini kanıtlar. Bu öylesine büyük bir kenttir ki, halk çalışmak hatta kıra çıkmak için, artık çok uzun mesafelere gitmek zorundadır. Bu da, buradan daha sinirli bir doğa anlayışına doğru bir başlangıçtır. Halkı işine ya da kırlara taşıyan bir taşıt aracından bir an görülüp yitirilen biçimiyle doğayı izlenimci yöntem kullanacaktır.

Gerçekçi ressamlar beğendirebilecekleri biçemlerini (üsluplarını) ararlarken, gerçekçi yazının 1830 ve 1848 yıllarında bu gerici ve yoksulluktan kırılan dönemde ortaya çıkışı bir rastlantı değildir. Ne var ki, Courbet ve Millet, 1848 Devriminden sonrasına kadar gerçekçi resimleriyle ortaya çıkmamışlardı. *Salon'un* tüm sanatçılara açılışı, onlara, yapıtlarını öncekinden çok daha özgür bir biçimde sergileme olanağını verdi. Öte yandan, İmparatorluk Güzel Sanatlar Müzesi Müdürü bu biçimdeki resimleri, "Demokratların, keten giysilerini hiç değiştirmeyenlerin resimleri' diye yererken, büyük 1855 Dünya Fuarına Millet'nin yalnızca bir yapıtı kabul edildi. Courbet', *"Pavillon du Realisme"*i açtı. Bu red olayı büyük bir başarısızlıktı.

Louis Napoleon'un imparatorluk erkini eline geçirmesini izleyen gericilik döneminde, eleştirisel yolu beğenmemelere karşın bu iki ressam görüşlerini kanıtladılar. Daumier'ye de, resimlerine de 1848'den sonrasına kadar rastlanmaz. Bunun tek nedeni bu dönemden önce resim yapmıyor görünmesidir, ama gene de durum budur. Daumier'nin siyasal karikatürleri, basın özgürlüğünü sınırlayan genel yasa sırasında yasaklandı. O andan başlayarak Daumier'nin eleştirileri siyasal olmaktan çok toplumsal oldu.

Bu ressamlar, seçtikleri konular yüzünden "sosyalist" diye adlandırılmışlardır, oysa her biri değişik bir siyasal ve toplumsal düşünce düzeyini temsil etmekteydiler. Millet siyasetle kesinlikle ilgilenmezdi, görüşlerinde tutucuydu. Courbet, sosyalist filozof Proudhon'la arkadaşlığına karşın, hareketlerinin ideolojik özünü o kadar iyi kavramış gözükmüyordu. Sanatçı başkaldırısının simgesi oluşundan bu yana liderlik konumuna sürüklenmişti. Seyircinin yeni sanata karşı hoşnutsuzluğunu her zaman hissettiyse de, kişilik olarak siyasetin özellikle ona uygun gelişi ve siyasetle daha dolaysız uğraşısı, olup bitenlere değer vermesi ancak 1860'lardadır. Onun "sosyalist" içeriğinin ve sosyalist inancının temellerini Proudhon'un yazılarında bulursunuz. Proudhon sanatın toplumsal işlevini belirtirken ve eleştirmenlerin sert saldırılarına karşı Courbet'yi kullanıyordu. Corbet, resimlerinde yoksul halkı sanatın toplumsal işlevine ilişkin anlayışının gerektirdiği biçimde yansıtmakta duraksama göstermediği halde, yapıtları gerçekliğe karşı tepkileri içerir. Daumier'nin taşbasmaları ve illüstrasyonlarında bulduğumuz dolaysız siyasal ve toplumsal açıklamalar, Courbet'nin yapıtında yoktur. Courbet, gerçekçi içeriğe, bu içeriğin hatırı için ilgi göstermiştir. Bu grubun büyük ve bilinçli toplumsal eleştirmeni Daumier ise sorunları ele alışta tahlilci, tutumunda elestiriciydi.

Modern Art in the Making"
New York, 1950

Aydınlık

Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

26 AĞUSTOS'TAN 30 AĞUSTOS'A ...

Büyük Zafer'den sonra Atatürk'le yapılan röportajlar

Yakup Kadri'nin Atatürk'le yaptığı görüşme: (22 Eylül 1922)

"Türkiye halkı artık kendi iradesini başkalarının elinde görmeye dayanamaz"

İzmir - Buraya geldiğimden beri hep karargah civarında ve kumandanlarla subaylar arasında bulunuyorum. Bunun içindir ki Mustafa Kemal'i sık sık görüyorum. Başkumandan, İzmir şehrine girdikten sonra siyasi şahsiyeti askeri şahsiyeti kadar ortaya çıkmaya başladı. Barış için ne düşünüyor, ne söyleyecek, kendisine gelecek teklifleri nasıl ele alacak, bu dünyayı meraka veren sorunlardan biridir. Başını çevreleyen Büyük Zafer tacı ile olayların, dünyanın ön safında duruyor. Kendileriyle yaptığım ilk mülakatında ilk sualim düne kadar yaptığı işlere ait olmadı, yarın ne yapmak istediğini sordum. Dedim ki:

— Paşa Hazretleri, Dumlupınar Meydan Muharebesi kazanıldıktan sonra ordulara ilk hedefin Akdeniz olduğunu söylemiştiniz. İlk hedef tabirini kullanmakla bundan sonra ikinci ve üçüncü hedeflerin varlığını da kapalı bir şekilde ihsas ettirdiğiniz anlaşılıyor. Lütfen bu hususta biraz açıklama yapar mısınız?

— *Türkiye Büyük Millet Meclisi ordularının görevi Misak-ı Milli hükümlerini sağlamaktır. Türkiye halkı, milli hudutları içinde bütün medeni insanlar gibi tam anlamıyla ve kapsamıyla özgür ve bağımsız yaşayacaktır. Fakat bilirsiniz ki askeri hareket, siyasi faaliyetin ümitsiz olduğu noktada başlar. Ümidin emniyetli bir şekilde geri gelmesi orduların hareketinden daha seri olarak hedeflere varılmasını sağlayabilir.*

Başkumandan bu son cümlesi ile bana aşağıdaki soruyu sorma cesaretini verdi:

— Her halde dedim, bu hedeflere ordu ile veya diplomasi ile erişmek hususlarındaki görüşünüzü de öğrenmek faydalı olur.

Paşa Hazretleri aynı kesin ifade ile:

— *Hiç bir vakit boş yere kan dökmek istemedik ve istemeyiz. Milletimizin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin hakiki anlayışı budur. Şimdiye kadar dökülen kanların sorumluları medeniyet dünyasınca tanınmış ise facianın devamına gerek yoktur.*

Mustafa Kemal Paşanın düşündüğü barışın kapsamı hakkında bir soru daha sormak istedim, dedim ki;

— Yunan ordusunu senelerce kendi topraklarını bile savunmaktan aciz bırakacak bir şekilde perişan ettiniz. Böyle büyük ve kesin bir zaferden sonra barışın kurulmasında siyasi tartışmaları çetinleştirecek yeni şartlar söz konusu olacak mıdır?

Başkumandan tebessüm etti:

— *Bu soruyu sormakla faydalı bir iş yaptığınızı zannederim. Yalnız sizin değil bütün dünyanın bize böyle bir sual sormaya hakkı var ve yine alacağınız cevapla bütün dünyayı tatmin etmeye aracılık etmiş olacaksınız.*

Önce herkesin kesinlikle bilmesi gerekir ki Türkiye halkının kaderine bizzat sahip olması şekliyle kurulmuş bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti ve yine herkesin açık olarak bilmesi gerekir ki, bugünkü Türkiye halkı asırlarca kendi iradesini başkasının elinde görmeye tahammül eden bir halk değildir. Asıl bilinmesi gereken yön de bugünkü Türkiye halkının ve hükümetinin aşırı emel peşinde koşup kendi evini unutan ve harap bırakan maceracı insanlardan olmadığıdır. Dolayısıyla tam bir kesinlikle söyleyebilirim ki hükümetimiz zaferin coşkunluğuyla gerçek menfaatlerini unutacak kadar mahmur olmamıştır. Açık hukukumuzu emniyetle gerçekleştirmekten ibaret olan esasları izleriz. Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulurken hangi hususları hayati ve gerçekleştirilmesi zorunlu görmüş ise, bugün yine aynı şeyleri konu edinir."

(22 Eylül 1922 tarihli İkdam gazetesinden alınmıştır)

Daily Mail gazetesi muhabiri Price ile görüşme: (20 Eylül 1922)

"Son taarruzu yapmak istemezdim, fakat başka çare yoktu"

Mustafa Kemal Paşa başarılarıyla meydana gelen yeni durum hakkındaki görüşlerini bana anlattı. Barış şartlarının da taarruz planları gibi tamamen hazır olduğunu söyledikten sonra dedi ki;

— *Artık savaşmaya devam etmek için sebep kalmamıştır. Ben ciddi şekilde barış arzu ediyorum. Son taarruzu yapmaya arzum yoktu. Fakat Yunanlıları Anadolu'dan çıkartmak için başka çare bulamadım. Avrupa da Meriç hududundan fazla bir talebimiz yoktur. Boğazların emniyet ve serbestisi için her türlü teminatın gösterilmesini kabul ederiz. Fakat Marmara sahilinde İstanbul'u ani bir tecavüzden korumak için tahkimat yapmamızın yasaklanamayacağı tabiidir.*

Mustafa Kemal Paşanın Misak-ı Milli dışında barış şartları, Anadolu'daki tahribatın karşılanması ve Yunan filosunun Asya sahillerini tahrip etmemesi için tesliminden ibarettir.

(20 Eylül 1922 tarihli İkdam gazetesinden alınmıştır)

Chicago Tribune gazetesi muhabiri John Clayton'un Mustafa Kemal ile yaptığı görüşme: (20 Eylül 1922)

"Bizim için mazi ölmüştür"

Bugün kendisini ziyarete gittiğim zaman kartımı yolladım. Yaveri 'Paşa birkaç dakika meşguldür. Şimdi sizi kabul edecek' dedi. Beş dakika kadar bekledim. Nihayet muzaffer Milli Ordular Başkomutanı bizzat odaya girdi. Teklifsiz ve tekellüfsüz oturdu.

Kemal Paşa, ordunun zaferlerinden, ulusal isteklerinden ve Garp devletleriyle yakında bir konferans toplamak isteğinde bulunduğundan söz açarak dedi ki;

— *Başarılarımız bizim taleplerimizi değiştirmemiştir. Evvelce istediğimiz şeylerden ne daha fazla ne daha az talep ediyoruz. Misak-ı Millimizde sebat ediyoruz.*

— Müttefiklerle müzakereye hazır mısınız?

— *Onlarla bir arada toplanıp görüşmeye öteden beri hazır bulunuyoruz. Misak-ı Millinin içeriği bir sayfadan daha az bir yer tutuyor. Bütün Türkiye'de gerçek bağımsızlık istiyoruz. Bizim için artık kapitülasyonlar yoktur. İstanbul'u, Edirne'yi ve Trakya'nın ekseriyeti Türk olan kısmını istiyoruz.*

— İstanbul'da iken beş sene için adli kapitülasyonların bırakılmasına razı olduğunuzu işitmiştim.

— *Kapitülasyonların hiç bir kısmına istisnayı kabul etmiyoruz. Adli, mali ve askeri kapitülasyonların hiç birini tanımıyoruz.*

Bahis, ordunun İzmir'e girişinden beri Türk askerinin ve sivillerin harekatına intikal etti.

— *Görüyorsunuz ki İzmir'de hiç bir katliam olmadı. Münferit yağma ve öldürme olaylarını yasaklamak mümkün değildir. Bir ordu 450 kilometre yol yürüdükten sonra bir şehre girer, sonra geçtiği yerlerde kendi evlerinin yakıldığını, yağmalandığını, akrabasının öldürüldüğünü gözleriyle görürse böyle bir askeri zaptetmek zordur. Ancak intizamın bozulmadığını görüyorsunuz. Biz intikam ve karşılık vermek fikrinde değiliz. Buraya eski hesapları araştırmak için gelmedik. Bizim için mazi ölmüştür.*

(20 Eylül 1922 tarihli İkdam gazetesinden alınmıştır)

Atatürk'ün "Petit Parisien" muhabirine verdiği demeçten

"Yeni Türkiye'nin eski Türkiye ile hiç bir ilgisi yoktur. Osmanlı hükümeti tarihe geçmiştir. Şimdi yeni bir Türkiye doğmuştur. Tabii millet değişmemiştir. Ancak idare tarzı değişmiştir..."

(3 Kasım 1922 tarihli İkdam gazetesinden alınmıştır)



58 yıl sonra bütün dünyaya bir kere daha haykırıyoruz: "Özgürlük ve bağımsızlık fikri yıkılmadı, yıkılmayacak" "Yaşasın özgürlük" "Yaşasın bağımsızlık"

Zaferin yolunun açıldığı gün... 26 Ağustos 1922, Atatürk sabaha karşı Kocatepe'de. Biraz sonra patlayacak toplar, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin zaferini müjdeleyecek...

"Büyük Zafer, özgürlük ve bağımsızlık fikrinin yıkılmaz abidesidir"

M.Kemal Atatürk

"Ben ordumuzun mevcudiyetini ve kuvvetini, paramızla orantılı bulundurmak görüşünü kabul edenlerden değilim. 'Paramız vardır ordu yaparız, paramız bitti ordu inhilal etsin...' Benim için böyle bir mesele yoktur. Efendiler, para vardır veya yoktur, ister olsun ister olmasın, ordu vardır ve olacaktır. Bu noktada bir hatıramı da ihya edeyim: Ben ilk defa bu işe başladığım zaman en akıl ve mütefekkir yaşayan birtakım zevat bana sordular: Paramız var mıdır? Silahımız var mıdır? Yoktur dedim. O zaman, o halde ne yapacaksınız? dediler. Para olacak, ordu kurulacak ve bu millet istiklalini kurtaracaktır dedim. Görüyorsunuz hepsi oldu ve olacaktır." (Nutuk, 2, S. 658)

Mustafa Kemal Büyük Taarruzun hazırlandığı günlerde böyle söylüyordu. Samsun'da başlayan, Erzurum ve Sivas Kongreleri ile bir fikri güç haline gelen bağımsızlık yolu, artık yeni bir Türkiye'nin şafağını yaşıyordu. Şafak atmak üzereydi. Köleliği reddeden bağımsızlıkçı sesler, artık maddi bir güç haline gelmişti. Ve Türkiye 26 Ağustos Büyük Taarruzuna artık hazırdı.

26 Ağustos sabahı Büyük Taarruz başladığı zaman emperyalistler Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Atatürk'ün böyle bir şeye girişebileceğine inanmıyordu. Düşman orduları daha güçlüydü. Emperyalistler istihbaratlarına bakıyorlar ve Türkiye'nin elindeki silah ve cephanelerin bir karşı saldırıya geçebilecek miktarda olmadığını görüyorlardı. Ve 26 Ağustos'ta patlayan top sesleri, hücuma kalkan asker, sadece işgal ordusunu gafil avlamıyor, dünyanın en büyük devletlerinin merkezlerinde de şaşkınlık uyandırıyordu.

Onlar topları, tüfekleri, askerleri hesaba katıyorlardı, ama bir tek şeyi, bu savaşta en tayin edici şeyi hesaba katmıyorlardı. Karşılarında bağımsızlığı ve yurdu için dövüşenler vardı. Bağımsızlığını ve geleceğini eline almaya karar vermiş bir halk vardı. İşte bunu bilemeyen emperyalistler 26 Ağustosta başlayıp 9 Eylülde İzmir'de biten çok çabuk gerçekleştirilen Büyük Zafer karşısında hayretler içinde kalıyorlardı.

Bağımsızlık ve kurtuluş mücadelesi kendi gücünü de yaratmıştı. Türkiye toprakları üzerinde üç ordu vardır. Birincisi Atatürk'ün deyişiyle "Halife Ordusu". Bunların işi Kurtuluş Savaşını arkadan hançerlemekti. Diğeri İşgal Orduları... Üçüncüsü ise sonradan doğan ve yine Atatürk'ün sözleriyle; "İnsanca ve bağımsız yaşamaktan başka gayesi olmayan milletin aynı fikirler ile donatılmış ve yalnız onun emrine tabi ve sadık öz evlatlarından oluşan" Türkiye Büyük Millet Meclisi Ordusuydu. 26 Ağustos günü, bu üç güç arasında son hesaplaşma başlıyordu. Ve bu büyük mücadeleden zaferle çıkan "İnsanca ve bağımsız yaşamaktan başka gayesi olmayan millet" oldu.

30 Ağustos Büyük Zaferi bağımsızlığı için savaşmaya cesaret edenlerin güçleri az da olsa, elbiseleri, silahları olmasa da, topları tüfekleri yetmese de sonunda bağımsızlık tacını başlarına koyacaklarını bütün dünyaya gösterdi.

Dumlupınar Meydan Muharebesinden sonra Atatürk, Büyük Zaferi bütün Türkiye ve dünyaya şu sözlerle duyuruyordu:

"Garp Cephesinde 26 Ağustos 1922'den beri başlayan taarruzi haraketlerimiz Afyonkarahisar-Altınbaş-Dumlupınar arasında büyük bir meydan muharebesi halinde beş gün beş gece sürdü. Ve mağrur düşman ordusunun asıl unsurları akıllara dehşet verecek kesinlikle imha edildi...

"Milletimizin bünyesindeki kudret ve fikirleri üç buçuk yıl önce çalışma arkadaşlarıma ifade etmekten başlayarak, tahammül edilemeyecek güçlükler içinde devam eden mücadelemiz sonuçlarını gösteriyor. Milletin rey ve iradesine dayanan her işin sonucu, millet için hayır ve selamet olduğu açıktır. Milletimizin geleceği emindir.."

Büyük Taaruz sadece askeri bir hareket, sadece kağıt üzerine çizilmiş savaş planlarının cephede ustaca uygulanması değildir. Arkasına bir milleti alan ve bağımsızlık için savaşan güçlerin en ustaca çizilmiş planları da, savaş meydanlarını da yakıp kavuracak bir güç olduğu gerçeği görülmezse Büyük Zaferin anlamı hiç bir şekilde kavranamaz.

Bunun içindir ki, Atatürk 30 Ağustos Büyük Zaferini değerlendirirken şunları söylüyordu;

"30 AĞUSTOS ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK FİKRİNİN YIKILMAZ ABİDESİDİR".

Büyük Zaferden 58 yıl sonra, dünyanın ve bölgemizin ateş çemberine girdiği, Sovyetler Birliğinin yurdumuza yönelik tehditlerinin arttığı şartlarda bir kere daha bütün dünyaya haykırıyoruz;

"ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK FİKRİ YIKILMADI, YIKILMAYACAK".

"YAŞASIN ÖZGÜRLÜK!"

"YAŞASIN BAĞIMSIZLIK!"

Büyük Zafer Kutlu Olsun!

Atatürk cepheye erzak götüren devecilerle. Savaş, kadın, kız, yaşlı asker, deveci bütün milletle kazanıldı.



Atatürk subay adayları ile... Büyük taarruza çok az kalmıştı. Hazırlıklar ilerliyordu. Subaya çok ihtiyaç vardı. Ankara'da kurulmuş bir talimgahta subay yetiştirilmeye başlandı. Gencecik öğrenciler burada kısa bir süre eğitim gördükten sonra cepheye koşuyorlardı. Bunların büyük kısmı Sakarya, İnönü ve Dumlupınar'da toprakların üzerine bir daha kalkmamacasına uzanıp kaldılar. Ama kendilerini feda ederek bağımsızlık bayraklarını yücelttiler.

Televizyonda Bugün

19.00 HABERLER

19.10 HEIDI

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan 24. bölümünde Heidi nineye götürmek istediği beyaz ekmekleri dolaba saklar. Bu ekmekler dolaptan atılınca Heidi çok üzülür. Klara onu teselli eder.

19.35 SAZ ESERLERI

19.45 INANÇ DÜNYASI

20.20 KKK AFYON ISTIHKAM FABRIKASI KOMUTANLIĞI

20.30 HABERLER

21.25 ZAFERE DOĞRU

Harp tarihi uzmanı Emekli Albay Cihat Akçakayalıoğlu'nun metnini yazdığı programda, büyük taarruzun dördüncü günü konu edilecek.

21.40 TIP DOSYASI

22.30 TÜRK HAFIF MÜZIĞI

22.50 HABERLER

23.00 TV FILMI

TV'de HABER YORUM MAGAZİN



Hastalık kadar hastanın duyguları da önemlidir.

21.40

Tıp Dosyası

Göğüs kanseri

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 9. bölümünde göğüs kanserine yakalanan bir kadının duyguları ve doktorların hastaya bakış açısı işleniyor.

Peggy göğüs kanseridir. Tüm göğsünün alınacağı korkusu ile ameliyat olmak istemez. Dr.Diana, göğsünün yalnızca bir kısmının alınacağını söyleyerek kadını razı eder. Ancak, Dr.Diana ve Dr.Mark ameliyat konusunda anlaşamazlar.



23.00

TV Filmi

Yanlışlıklar Gecesi

Yönetmen: Michael Elliot

Oyuncular: Tom Courtenay, Ralph Richardson, Juliet Mills

İngiliz oyun yazırı Oliver Goldsmith'in 1773 yılında yazdığı tiyatro eseri, İngiliz BBC televizyonu tarafından televizyon oyunu olarak ekrana getirildi. Ton Courtenay, Ralph Richardson, Juliet Mills gibi tiyatrodan sahneye geçmiş ve tiyatro oyunculuğunu da birarada yürüten sanatçıların rol aldığı oyun zevkle seyredilebilir.

KONUSU

Marlow (Tom Courtenay) sıkılgan bir gençtir. Babası oğlunun barda çalışan garson kızlar ve hizmetçilerle ilişki kurmasına kızmakta, çevresindeki soylu kızlardan biriyle evlenmesini istemektedir. Babası eski dostu Bay Hardkastle'in kızı Kate'i oğluna eş olarak seçince Marlow'un sıkıntıları artar. Marlow arkadaşı Hasting'i yanına destek olarak alarak müstakbel karısını görmek için yola çıkar. Ama müstakbel kayınbiraderi ona güzel bir oyun oynayacak, böylece yanlışlıklar birbirini izleyecektir.

Radyoda neler var?

TRT –1–

10.02'de Arkası Yarın'da "Bir Karış Toprak" adlı oyunun beşinci bölümü yayınlanacak. 15.40, Bahçe Biziz Gül Bizdedir adlı programda sevilen türküleri dinleyebilirsiniz.

TRT –2–

10.30'da Bir Sanatçının Günlüğü, 11.00'de Türkü Defteri, 11.30'da Teknoloji ve Bilim Dünyasından, 16.40'da Halk Müziğine Gönül Verenler, 17.00'de Olayların İçinden adlı programlar yayınlanacak.

TRT –3–

10.00'da Türk Yorumcuları adlı programda Viotti'nin "La minör Keman Konçertosu" seslendirilecek. 23.00'de Cuma Konseri'nde ise Beethoven, Rachmaninov ve Brahms'tan parçalar yayınlanacak